

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ Τ.Τ.

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

«ΣΜΥΡΙΑΩΡΥΧΕΙΑ ΝΑΞΟΥ»

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗΣ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΜΑΝΩΛΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΑΜ: 15228

ΑΙΓΑΛΕΩ 2018

ΣΜΥΡΙΔΕΡΓΑΤΕΣ

ΑΠΟΠΕΙΡΑ

Δυὸ χρόνια τώρα πὸν τρυπάμε
βουνὸ κ' ὄλο στὰ μέσα πάμε.
Καὶ τέτοιο βράχο τέτοια πέτρα,
πὸν κάθε μῆνα δυὸ - τρία μέτρα!
Τυχαίνει πὸν καὶ πὸν γρανίνης
πὸν δὲ σπᾶ οὔτε δυναμίτης.
Βάζουμε μέσα ἀκέρειες κάσσοες
κι' ὕστερα . . . πιάνονται οἱ ἀνάσσοες.
Βρωμίζει ὁ ἀγέρας πὸν ὑπάρχει
καὶ μᾶς φουσκώνει τὸ στομάχι.
Μὰ μεις σὰν σκύλοι ἐκεῖ χτυπάμε,
πὼς νὰ ντυθοῦμε, πὼς νὰ φάμε;
Σφυρὰ ὁ λοστὸς κι' ἡ παραμίνα,
σπίθες πετὰ ἢ βαρεῖα κι' ἡ σφίνα.
'Αγάντα Γιώργη, αγάντα Πέτρο,
μ' ἀκόμα σὲ κανένα μέτρο,
θὲ νὰ τὸ βροῦμε πιά καὶ τότες
θὰ βγάλουμε δέξω ἀράδα «πρώτες»
Ψάχνουμε δλοῦθε μὲ τσι λῦχνοι,
μὰ οὔτε σημάδια, μήτε ἴχνη!
Στεγνώνει ἡ γλώσσα μας στὸ στόμα,
Φαίνεται πὼς ἀργοῦμε ἀκόμα.

Ὁ ἓνας τὸν ἄλλο λέει - 'Αγάντα!
Καὶ πὸ τὸ θάρρος ποῖα ἢ ἀβάντα;
Ποῖος ἂν δὲν βροῦμε θὰ μᾶς δώσει;
Ποῖός τὰ ἔξοδά μας θὰ πληρώσει;
Κι' ἂν ἄσκημα κανεῖς χτυπήσει
Πὼς κι' ἀπὸ πὸν ὕστερα θὰ ζήσει;
Κι' ἂν σκοτωθεῖ ὁ Θεὸς φυλάει
καλὰ - καλὰ σὰν σκύλος πάει.
Μὰ πὼς νὰ κάμωμεν οἱ δόλιοι,
ἀφοῦ εἶν' αὐτὴ ἡ δουλειὰ μας ὄλη;
- Χτυπᾶ ὁ Μανώλης στὸ καλέμι
ματζακουπιές πὸν ὁ βράχος τρέμει.
Σβύνει τὸ φῶς μέσα στὸ βάθος
καὶ μεις γιομάτοι ὄργη καὶ πάθος
τὴ παναγιά μας βλαστημοῦμε,
μὲ τὰ μαρτύρια πὸν τραβοῦμε.
Καὶ φτύνουμε αἶμα μέχρι ναῦρη
ἢ «ἀπόπειρά μας» πέτρα Μαύρη,
να' ῥθῆ τὸ Κράτος νὰ τὴν πάρη
μὲ τριάντα φράγγκα τὸ καντάρι,
κι' ὕστερα ἐκεῖνο νὰ τὴ δώσει
πέντε φορὲς σ' ἀξία τόση.

ΝΙΚΟΣ Ε. ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία πραγματοποιήθηκε στο τμήμα Λογιστικής και χρηματοοικονομικής της σχολής Τ.Ε.Ι. Πειραιά κατά το ακαδημαϊκό έτος 2017 – 2018. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας Δημήτρη Σταυρουλάκη για την σοφή του καθοδήγηση και τις πολύτιμες συμβουλές του. Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κ. Μανώλη Μανωλά πρώην πρόεδρο της κοινότητας Κορώνου για την αμέριστη βοήθεια του καθώς και για την παροχή πληροφοριών από το προσωπικό του αρχείο. Τέλος θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου προς τους γονείς μου για την υποστήριξή τους.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το βασικότερο θεμέλιο της επιτυχίας κάθε εγχειρήματος μίας επιχείρησης σε ένα συνεχές μεταβαλλόμενο περιβάλλον είναι η διαμόρφωση επιχειρηματικής στρατηγικής. Μέσα από την εφαρμογή της επιχειρηματικής στρατηγικής απεικονίζεται η πορεία που ακολουθεί μία εταιρεία ώστε να μπορέσει να πραγματοποιήσει την επίτευξη των στόχων της. Κάθε επιχείρηση εφαρμόζοντας την στρατηγική στοχεύει στην επίτευξη του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος το οποίο πραγματοποιείται με την συνεχή προσπάθεια συμμόρφωσης της επιχείρησης στο ανταγωνιστικό περιβάλλον που δραστηριοποιείται. Ύψιστης σημασίας εργαλείο για τον στρατηγικό σχεδιασμό και της ανάλυσης του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων είναι η ανάλυση SWOT, κατά την οποία αναλύονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία μίας επιχείρησης καθώς και οι πιθανές ευκαιρίες και απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει. Ένα ακόμη εργαλείο εξίσου σημαντικό για την ανάλυση του μικρο - περιβάλλοντος της επιχείρησης αποτελεί το υπόδειγμα των πέντε δυνάμεων του Porter το οποίο βοηθάει την επιχείρηση να κατανοήσει και να αξιολογήσει την φύση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος της καθώς και της δομής του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται. Τα συμριδωρυχεία Νάξου και η στρατηγική ανάλυσή με τη χρήση της ανάλυσης SWOT και το μοντέλο των πέντε δυνάμεων του Porter, θα αποτελέσουν το υπόδειγμα εφαρμογής στρατηγικής ανάλυσης στην παρούσας εργασία.

SUMMARY

The basic foundation of the success of any venture in a constantly changing environment is the formation of a business strategy. Through the implementation of the business strategy it depicts the course followed by a company to enable it to achieve its objectives. Each company, by implementing the strategy, aims at achieving the competitive advantage that is achieved by the constant effort of the company to comply with the competitive environment in which it operates. The most important tool for strategic planning and analysis of the external and internal business environment is the SWOT analysis, which analyzes the strengths and weaknesses of a business as well as the potential opportunities and threats it faces. Another tool that is equally important for analyzing the micro-environment of the enterprise is the model of Porter's five forces, which helps the company to understand and evaluate the nature of its competitive environment and the structure of the industry in which it operates. The Naxos smithy mines and the strategic analysis using the SWOT analysis and Porter's five Force model will be the model for implementing strategic analysis in this paper.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ: Στρατηγική, Στρατηγική Ανάλυση, Ανάλυση SWOT, Υπόδειγμα των 5 Δυνάμεων του Porter

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	σελ.3-4
1 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	σελ.6
2 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ : ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	σελ.7
2.1. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.....	σελ.7
2.2. ΚΥΡΙΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ.....	σελ.9
3 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	σελ.10
3.1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	σελ.10
3.2. ΣΧΕΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	σελ.11
3.3. ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	σελ.12
3.4 PORTER ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ 5 ΔΥΝΑΜΕΩΝ.....	σελ.16
4 ^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΣΜΥΡΙΔΟΥΧΕΙΑ ΝΑΞΟΥ.....	σελ.19
4.1. Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΣΜΥΡΙΔΟΥΧΕΙΑ ΝΑΞΟΥ».....	σελ.19
4.1.1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	σελ.20
4.1.2. ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟΚΑΘΕΣΤΩΣ.....	σελ.26
4.1.3. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ.....	σελ.26
4.1.4. ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ.....	σελ.27
4.1.5. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΝΣΗΜΩΝ.....	σελ.28
4.1.6. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ.....	σελ.29
4.1.7. ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ.....	σελ.29
4.1.8. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΜΥΡΙΔΑΣ	σελ.30
4.2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	σελ.34
4.2.1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ PORTER	σελ.35
4.2.2. ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT.....	σελ.38
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	σελ.42
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	σελ.44

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βασικός παράγοντας επιτυχίας για μία επιχείρηση στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον αποτελεί η στρατηγική. Μέσω της στρατηγικής απεικονίζεται η γενική πορεία που ακολουθεί μία επιχείρηση ή ένας οργανισμός ώστε να πραγματοποιήσει το όραμά του και να ανταποκριθεί στην αποστολή του. Φυσικά, η επιτυχία δεν εξασφαλίζεται μόνον από την στρατηγική, συμβάλλει όμως σε αρκετά μεγάλο βαθμό στην επίτευξη των στόχων της επιχείρησης.

Κάθε επιχείρηση από την πλευρά της στοχεύοντας στην επίτευξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων εφαρμόζοντας την στρατηγική, επιτυγχάνει μέσω αδιάκοπης προσπάθειας να εναρμονιστεί με το ανταγωνιστικό περιβάλλον της.

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία στρατηγικών που δύναται να εφαρμόσει μία επιχείρηση επομένως κάθε επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει διαφορετικό στρατηγικό σχεδιασμό που να προσαρμόζεται φυσικά στις δυνατότητες της και στις ανάγκες της. Ανάμεσα στα κυριότερα είδη στρατηγικής συμπεριλαμβάνονται η στρατηγική διαφοροποίησης της επιχείρησης, η στρατηγική εστίασης και η στρατηγική χαμηλού κόστους.

Σχετικά με το εξωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων χαρακτηρίζεται κυρίως από συνεχή μεταβλητότητα κατά την οποία κάθε επιχείρηση καλείται να προσαρμοστεί ανάλογα. Βασικοί από τους παράγοντες που ευθύνονται για την διαρκή μεταβλητότητα του εξωτερικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων είναι ο συνεχώς εντεινόμενος ανταγωνισμός, οι τάσεις διεθνοποιήσεις των αγορών, η ευρεία διάδοση του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών αγορών μέσω του διαδικτύου και η απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων.

Η ανάλυση SWOT αποτελεί βασικό εργαλείο για τον σχεδιασμό της στρατηγικής και της ανάλυσης του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων, βάση της οποίας μπορούμε να διακρίνουμε τα δυνατά και αδύνατα σημεία των επιχειρήσεων όπως και τις πιθανές ευκαιρίες και απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει.

Ένα ακόμη σημαντικό εργαλείο για να αναλύσουμε το μικρο-περιβάλλον μίας επιχείρησης, αποτελεί το μοντέλο των πέντε δυνάμεων του Porter, κατά το οποίο μπορούμε να αναλύσουμε τη δυνητική απειλή των νεοεισερχόμενων επιχειρήσεων στον κλάδο, την απειλή των υποκατάστατων αγαθών, τη διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών, τον ανταγωνισμό μεταξύ των υφιστάμενων επιχειρήσεων του εκάστοτε κλάδου καθώς και την διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών. Επομένως εφαρμόζοντας το θεωρητικό υπόδειγμα των πέντε δυνάμεων η αξιολόγηση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος κάθε επιχείρησης πραγματοποιείται αποτελεσματικά καθώς και εκτιμάται η ανάλυση της δομής του κλάδου.

Με την παρούσα εργασία στοχεύουμε στην στρατηγική ανάλυση της εταιρείας Σμυριδωρυχεία Νάξου, στην οποία θα αναλυθεί το θεωρητικό υπόβαθρο το οποίο συνδέεται με την στρατηγική των επιχειρήσεων. Δηλαδή η ανάλυση απαρτίζεται από δύο μέρη: Στο πρώτο μέρος στο οποίο γίνεται αναφορά στην ανάλυση του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων και στην έννοια της στρατηγικής. Και το δεύτερο μέρος όπου παρουσιάζεται η περίπτωση της εταιρείας των Σμυριδωρυχείων Νάξου για την οποία γίνεται η στρατηγική ανάλυσή της χρησιμοποιώντας το μοντέλο των πέντε δυνάμεων του Porter, καθώς και τα εργαλεία της ανάλυσης SWOT.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

2.1. Η Έννοια της Στρατηγικής

Ουσιαστικό παράγοντα επιτυχίας κάθε επιχείρησης που τίθεται σε δράση στο σημερινό διαρκώς μεταβαλλόμενο επιχειρησιακό περιβάλλον αποτελεί ο σχεδιασμός και η διαμόρφωση επιχειρηματικής στρατηγικής. Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η διαφορά όσων αφορά την αποτυχία και την επιτυχία για μία επιχείρηση θα μπορούσε να είναι δημιούργημα της αποτελεσματικής στρατηγικής καθώς θα μπορούσε να επιφέρει τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα ακόμη και κάτω από δυσμενής συνθήκες. Δηλαδή η στρατηγική συνιστά τη γενική πορεία που θα ακολουθήσει ένας

οργανισμός ή επιχείρηση για να φτάσει στο σημείο να μπορέσει να ανταποκριθεί στην αποστολή της και να εκπληρώσει το όραμά της.

Σύμφωνα με τον Αραμπατζή (2008) «*Η επιχειρηματική στρατηγική έχει έναν κύριο στόχο: Την αύξηση της κερδοφορίας της επιχείρησης. Κάθε επιχείρηση προσπαθεί να ανταγωνιστεί επιτυχημένα, να βρει σωστούς συνεργάτες, να πάρει σωστές αποφάσεις και να κερδίσει περισσότερους πελάτες. Προσπαθεί να αυξήσει τα κέρδη της. Ο τρόπος με τον οποίο θα τα καταφέρει, έχει να κάνει με την στρατηγική που πρόκειται να ακολουθήσει.*» (<http://epixeirein.gr/2008/12/13/strategy-swot-analysis/>).

Σύμφωνα με τον ορισμό του Chandler, η στρατηγική αναφέρεται στον καθορισμό των κύριων μακροπρόθεσμων στόχων μίας επιχείρησης, στην υιοθέτηση μίας συγκεκριμένης πορείας δράσης και στην κατανομή των πόρων η επίτευξη αυτών των στόχων απαιτεί. (Παπαδάκης, 1999).

Επομένως, η στρατηγική συγκεντρώνει και δίνει έμφαση σε τέσσερα βασικά σημεία:

1. Στους μακροπρόθεσμους επιχειρηματικούς στόχους, δηλαδή στην εκπλήρωση των στόχων που επιθυμεί η επιχείρηση ή ο οργανισμός σε μακροχρόνιο ορίζοντα, π.χ. επίπεδο πωλήσεων, θέση στην αγορά κλπ.
2. Στο εύρος των δραστηριοτήτων, δηλαδή στον προσδιορισμό των δραστηριοτήτων της επιχείρησης οι οποίες σχετίζονται με:
 - τη γεωγραφική περιοχή όπου δραστηριοποιείται η επιχείρηση
 - τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που παρέχει σε κάθε τμήμα της αγοράς
 - τον κλάδο που δραστηριοποιείται
3. Στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, δηλαδή στους παράγοντες για τους οποίους οι προσεχείς πελάτες επιλέγουν τις υπηρεσίες ή τα προϊόντα κάθε επιχείρησης έναντι των ανταγωνιστικών.
4. Τέλος, στη λογική βάση της οποίας πραγματοποιείται η λήψη αποφάσεων, η οποία αντικατοπτρίζει τη συλλογιστική και τις υποθέσεις που αναλύουν πως θα οδηγηθεί η επιχείρηση στην εκπλήρωση των μακροπρόθεσμων στόχων της χρησιμοποιώντας την στρατηγική. Επίσης, εξηγεί και την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος

χρησιμοποιώντας την κατανομή των πόρων, τις ακολουθούμενες πολιτικές, και τον συνδυασμό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

2.2. Κύριες Θεωρίες για την Στρατηγική

Η ακολουθούμενη στρατηγική από κάθε οργανισμό ή επιχείρηση συνιστά μία διαρκή διαδικασία συμμόρφωσής της με το ανταγωνιστικό περιβάλλον της και στοχεύει στη δημιουργία πλεονεκτημάτων ανταγωνισμού. Για παράδειγμα η στρατηγική που θα ακολουθήσει μία επιχείρηση μπορεί να είναι επιθετική με στόχο την δημιουργία ανταγωνιστικότητας ή αμυντική για να διαφυλάξει την ανταγωνιστικότητά της κ.ο.κ.

Παρόλο των πολυάριθμων επιχειρησιακών στρατηγικών, που δίνουν την δυνατότητα στην κάθε επιχείρηση να εφαρμόζει την στρατηγική που ανταποκρίνεται στις δυνατότητες της και ικανοποιεί τις ανάγκες της, αυτές μπορούν να διακριθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες.

A. Στρατηγική Χαμηλού Κόστους: Η στρατηγική αυτή αναφέρεται στην προσπάθεια της επιχείρησης να παράγει όσο είναι δυνατό με το χαμηλότερο κόστος στον κλάδο της. Αυτή η στρατηγική εφαρμόζεται με στόχο την δημιουργία πλεονεκτήματος κόστους, το οποίο θα καθιστά είτε την πώληση στις τρέχουσες τιμές της αγοράς όμως με μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους για την επιχείρηση, είτε την πώληση σε χαμηλότερες τιμές με αποτέλεσμα μεγαλύτερα μερίδια αγοράς για την επιχείρηση. Σημειώνεται ότι η στρατηγική αυτή στοχεύει στην συμπίεση του κόστους σε σχέση με τον ανταγωνισμό και όχι η παροχή οικονομικότερων αλλά υποδεέστερων προϊόντων.

B. Στρατηγική Εστίασης: Η στρατηγική αυτή όταν εφαρμόζεται από την επιχείρηση συνεπάγεται την συγκέντρωση των προσπαθειών της σε ένα niche δηλαδή σε ένα τμήμα της αγοράς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Το σημείο αυτό (niche) μπορεί να οριοθετείται είτε γεωγραφικά, είτε να προσδιορίζεται από ειδικά χαρακτηριστικά του προϊόντος ή κάποια ειδική χρήση του προϊόντος. Σ' αυτό το τμήμα αγοράς με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (niche) μία επιχείρηση μπορεί να εφαρμόζει στρατηγική διαφοροποίησης ή στρατηγική χαμηλού κόστους.

Γ. Στρατηγική Διαφοροποίησης: Κάθε επιχείρηση καταβάλλει προσπάθεια για την διαφοροποίηση των υπηρεσιών ή των προϊόντων που παρέχει σε σχέση με τα προϊόντα ή της υπηρεσίες των ανταγωνιστών της. Οι Επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τη στρατηγική διαφοροποίησης, μελετούν πολύ προσεκτικά και λαμβάνουν υπ' όψιν τις ανάγκες και τις επιθυμίες των καταναλωτών, ούτως ώστε να αντιληφθούν τι είναι σημαντικό για εκείνους, δημιουργώντας προϊόντα που θα ανταποκρίνονται στις προτιμήσεις τους, τα οποία εν τέλει θα πρέπει να τους ελκύουν περισσότερο από τα ανταγωνιστικά προϊόντα της αγοράς. Η στρατηγική διαφοροποίησης έχει σαν στόχο να δημιουργήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα αποκτώντας κυρίως νέους πελάτες αλλά διατηρώντας όμως και τους ήδη υπάρχοντες καταναλωτές των προϊόντων. Με την διαφοροποίηση η επιχείρηση αποκτά την δυνατότητα να αυξάνει την τιμολόγηση των προϊόντων της και να πετυχαίνει υψηλότερα επίπεδα πωλήσεων, διότι το μεγαλύτερο ποσοστό των καταναλωτών στρέφει το ενδιαφέρον της επιλογής του προς τα διαφοροποιημένα προϊόντα. Η διαφοροποίηση λαμβάνει διαφορετικές μορφές όπως περισσότερο αξιόπιστο προϊόν, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του προϊόντος, ανώτερο ποιοτικά, μοναδική αξία, προσφορά δωρεάν εξυπηρέτησης μετά την πώληση κλπ. (Παπαδάκης 1999)

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

3.1. Εισαγωγή στο Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Στο επιχειρηματικό περιβάλλον για κάθε μία επιχείρηση ή έναν οργανισμό συμπεριλαμβάνονται τόσο ευκαιρίες όσο και απειλές. Στην σύγχρονη εποχή, περισσότερο από όποια άλλη χρονική περίοδο, σε όλους τους κλάδους οι επιχειρήσεις καλούνται να αντιμετωπίσουν τις ραγδαίες αλλαγές στο εξωτερικό τους περιβάλλον.

Δηλαδή το περιβάλλον μίας επιχείρησης ή ενός οργανισμού διακρίνεται: στο εξωτερικό και στο εσωτερικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Το εσωτερικό περιβάλλον απαρτίζεται από τους μετόχους τους πιστωτές και τους χρηματοδότες μίας επιχείρησης καθώς και από τους προμηθευτές τους πελάτες και τους εργαζομένους

της. Ακόμη περιλαμβάνει και επιχειρήσεις οι οποίες ανταγωνίζονται ή συνεργάζονται με την επιχείρηση, τράπεζες και οικονομικούς οργανισμούς με τους οποίους επηρεάζεται και συναλλάσσεται η επιχείρηση. Το εξωτερικό περιβάλλον από την άλλη αποτελεί το γενικό περιβάλλον της επιχείρησης το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία της οικονομίας και του πολιτικού σκηνικού, του υπάρχοντος νομικού πλαισίου, τεχνολογικά στοιχεία, αλλά και κοινωνικό – πολιτισμικά. (Κανελλόπουλος, 1990).

3.2. Η Σχέση Μεταξύ του Ευρύτερου Περιβάλλοντος και της Στρατηγικής μίας Επιχείρησης

Η διαμόρφωση της στρατηγικής για να είναι επιτυχής για μία επιχείρηση απαιτεί την καλύτερη δυνατή προσαρμογή της σχεδιαζόμενης στρατηγικής στις συνεχείς μεταβολές του μακρο- περιβάλλοντός της. Αυτό προαπαιτεί την απαραίτητη γνώση από την πλευρά της επιχείρησης των σημείων που συνδέουν τη στρατηγική της επιχείρησης με το γενικότερο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Τα κυριότερα από αυτά τα σημεία είναι τα εξής:

- Η σύνθεση του ανταγωνισμού σε έναν κλάδο μεταβάλλεται από τις εξελίξεις στο εξωτερικό περιβάλλον. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που θα μπορούσαμε να αναφέρουμε είναι η απελευθέρωση των διεθνών αεροπορικών μεταφορών έχοντας ως αποτέλεσμα την δημιουργία του έντονου ανταγωνισμού, καθώς νέες αεροπορικές εταιρείες χαμηλότερου κόστους κερδίζουν σήμερα ολοένα και μεγαλύτερη θέση στα μερίδια της αγοράς.
- Οι περιβαλλοντικές συνθήκες, οι οποίες έχουν διαφορετική επίδραση σε διαφορετικών κλάδων επιχειρήσεις. Ένα παράδειγμα είναι το ταχέως αυξανόμενο ενδιαφέρον των σύγχρονων ανθρώπων για θέματα διατροφής και υγείας, το οποίο παρέχει την ώθηση σε εταιρείες με αθλητικά είδη, αλλά συγχρόνως ελαττώνει αρκετά τον ρυθμό ανάπτυξης των επιχειρήσεων γρήγορου φαγητού.
- Τέλος στο ευρύτερο περιβάλλον συναντάμε και παράγοντες που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις οι οποίοι πιθανότατα να διαφοροποιούνται από χώρα σε

χώρα. Στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες οι επιχειρήσεις είναι περισσότερο ευάλωτες σε οικονομικούς και πολιτικούς κραδασμούς, σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις των ανεπτυγμένων χωρών. Αποδεδειγμένα Αποτελεσματικές Στρατηγικές για μία χώρα, θα μπορούσαν να είναι εντελώς ακατάλληλες για κάποια άλλη χώρα, διότι σχεδιάστηκαν για να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες συνθήκες του περιβάλλοντος, οι οποίες σε κάποια άλλη χώρα δεν είναι το ίδιο σημαντικές (Κανελλόπουλος, 1990).

3.3. Ανάλυση του περιβάλλοντος της επιχείρησης: Η Ανάλυση SWOT

Η ανάλυση SWOT

Είναι γεγονός, ότι δεν νοείται επιχείρηση η οποία δεν φτιάχνει και εφαρμόζει ένα Επιχειρηματικό Σχέδιο.

Το Επιχειρηματικό Σχέδιο είναι ένα έγγραφο που βοηθά τον επιχειρηματία μιας επιχείρησης να κάνει καταγραφή των αποκρυσταλλωμένων ιδεών του και να στρέψει την προσοχή του στην ανεύρεση και εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών που θα οδηγήσουν στην πραγματοποίηση των ιδεών αυτών.

Ένα ουσιαστικό κεφάλαιο που συνθέτει το Επιχειρηματικό Σχέδιο είναι το Πλάνο Μάρκετινγκ του οποίου βασικό συστατικό είναι η ανάλυση SWOT.

Ως εργαλείο, η ανάλυση SWOT δεν συνιστά μία πλήρη μελέτη ενός εξεταζόμενου θέματος είναι όμως ένα χρήσιμο και συμπληρωματικό μέσο που βοηθά στην διερεύνηση και την εξαγωγή συμπερασμάτων.

Το αρκτικόλεξο **SWOT** προκύπτει από τις αγγλικές λέξεις: *Strengths*, *Weaknesses*, *Opportunities*, *Threats* που μεταφραζόμενες στα ελληνικά αντιστοιχούν στα : *Δυνατά σημεία*, *Αδύνατα σημεία*, *Ευκαιρίες*, *Απειλές*.

Η Ανάλυση SWOT εξετάζει τα **Δυνατά** (Strengths) και **Αδύνατα** σημεία (Weaknesses) μιας επιχείρησης, τις **Ευκαιρίες** (Opportunities) και **Απειλές** (Threats) από το περιβάλλον που δραστηριοποιείται. Χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις για

την αξιολόγηση της κατάστασης στην οποία βρίσκονται, σκοπεύοντας να πάρουν αποφάσεις ώστε να διαμορφώσουν την μελλοντική στρατηγική τους.

Τα δυνατά και αδύνατα σημεία προκύπτουν από το εσωτερικό περιβάλλον που κατέχει μία επιχείρηση και συνεπώς αφορά το **εσωτερικό της περιβάλλον**.

Αντιθέτως οι ευκαιρίες και οι απειλές αφορούν το **εξωτερικό περιβάλλον** της επιχείρησης τις οποίες θα πρέπει η επιχείρηση να εντοπίσει, και να προσαρμοστεί σε αυτές ή να τις προσαρμόσει στα δικά της μέτρα, όπου αυτό είναι εφικτό.

Τα ΔΥΝΑΤΑ σημεία σε μία επιχείρηση μπορούν να περιλαμβάνουν:

- ✓ Το πλέον ανταγωνιστικό προϊόν / υπηρεσία.
- ✓ Κάποια “ειδικά” προϊόντα και υπηρεσίες που δεν υπάρχουν στην αγορά.
- ✓ Καλή φήμη και προϊόντα με επώνυμη ζήτηση (brand name).
- ✓ Ηγέτης σε ένα επιλεγμένο τμήμα της αγοράς (niche market).
- ✓ Τα πλεονεκτήματα της οργάνωσης, της επιχείρησης.
- ✓ Οι διαθέσιμοι πόροι που είναι μοναδικοί ή έχουν το μικρότερο συγκριτικά κόστος.
- ✓ Η υγιής οικονομική της κατάσταση (ταμειακές ροές, αυξανόμενος κύκλος εργασιών και κερδοφορία, κλπ.).
- ✓ Σωστή οικονομική διαχείριση
- ✓ Ισχυρή πιστοληπτική ικανότητα και καλή σχέση με την τράπεζα.
- ✓ Ύπαρξη πατέντας ή πνευματικών δικαιωμάτων.
- ✓ Εκπαιδευμένους και έμπιστους υπαλλήλους.
- ✓ Η γνώση και εμπειρία του αντικειμένου
- ✓ Η καλή τοποθεσία της επιχείρησης.

Τα ΑΔΥΝΑΤΑ σημεία ή τα σημεία που μειονεκτεί η επιχείρησή μπορούν να είναι:

- ✓ Η κακή οικονομική διαχείριση.

- ✓ Οι μικρές ικανότητες διοίκησης και η κακή οργάνωση της επιχείρησης.
- ✓ Το ανεπαρκές κεφάλαιο κίνησης
- ✓ Αδυναμία είσπραξης οφειλών από πελάτες.
- ✓ Μη υιοθέτηση πρακτικών μάρκετινγκ.
- ✓ Το μη εξειδικευμένο και ανεκπαίδευτο προσωπικό της επιχείρησης.
- ✓ Προβλήματα στις λειτουργίες της (π.χ. στην παραγωγή, στην περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη και διανομή των προϊόντων, στην προώθηση, στην τιμολόγηση, στην εξυπηρέτηση των πελατών για service & ανταλλακτικά, κτλ)

Οι **Ευκαιρίες** και **Απειλές** μίας επιχείρησης εντοπίζονται μελετώντας το εξωτερικό περιβάλλον στο οποίο τίθεται σε δράση η επιχείρηση. Εξωγενείς παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την λειτουργία της επιχείρησης είναι οικονομικοί, πολιτικοί, τεχνολογικοί, κοινωνικοί, νομικοί, περιβαλλοντικοί.

Οι **ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ** σε μια επιχείρηση μπορούν να περιλαμβάνουν:

- ✓ Νέες υποδομές που δημιουργούνται (πχ. Εγνατία Οδός, Βιοτεχνικές Περιοχές, κλπ.).
- ✓ Οι επιδοτήσεις από αναπτυξιακά Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα (πχ. ΕΣΠΑ).
- ✓ Η “ανάγκη” για νέα προϊόντα και υπηρεσίες από τους καταναλωτές.
- ✓ Οι αλλαγές στις τάσεις, στις προτιμήσεις των καταναλωτών.
- ✓ Η ανάπτυξη νέων καναλιών διανομής (π.χ. μέσω του Διαδικτύου).
- ✓ Η τεχνολογική πρόοδος στην οποία δεν μπορούν να προσαρμοστούν οι ανταγωνιστές (νέα υλικά, νέες μέθοδοι παραγωγής, έξυπνα συστήματα, κλπ.).

- ✓ Οι νέοι τρόποι εύρεσης και αγοράς προϊόντων από τους καταναλωτές (πχ. amazon, e-shop, eBay, κλπ.). Οι νέοι τρόποι δικτύωσης των νέων (πχ. blogs, facebook, twitter, κλπ.).

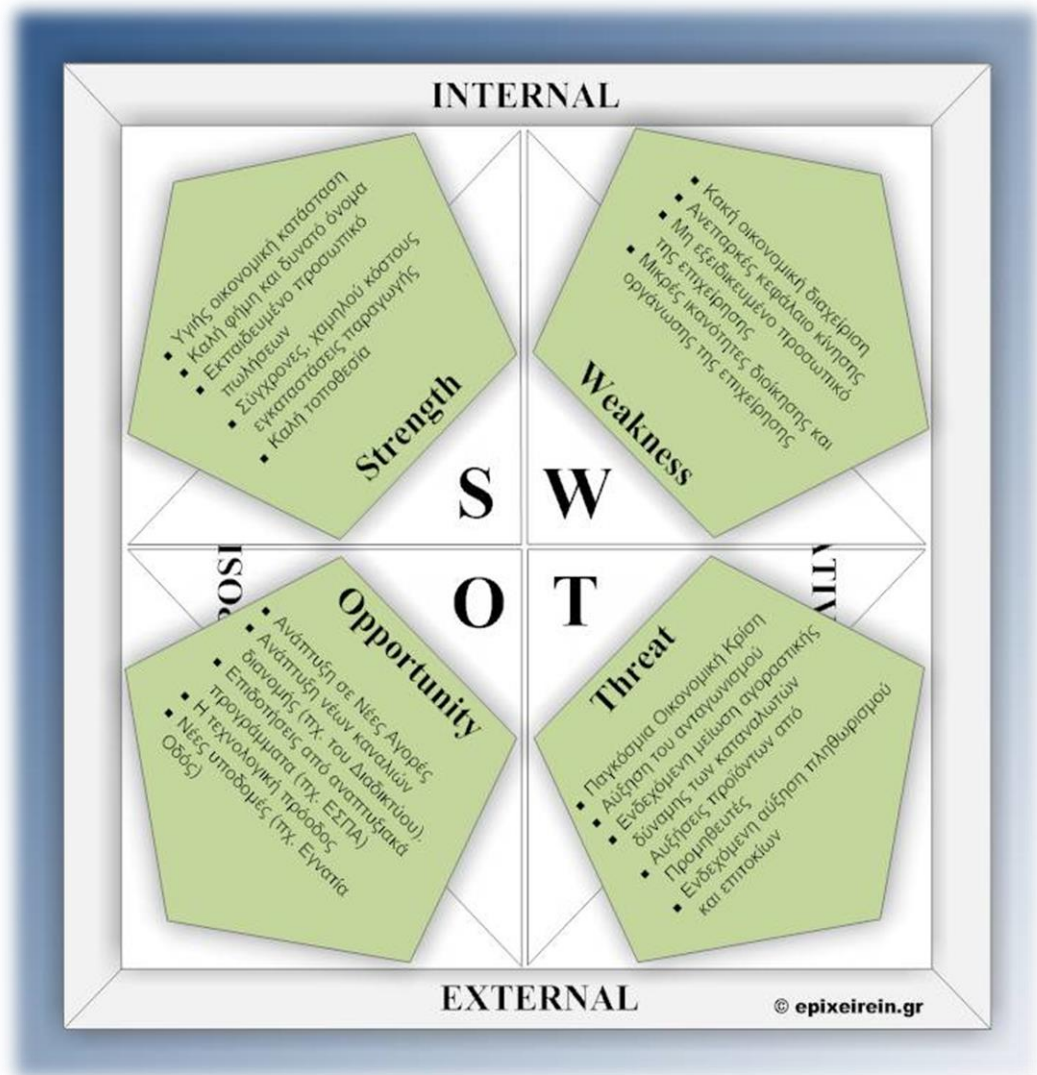
Επίσης, ενδιαφέρουσες ευκαιρίες μπορεί να θεωρηθούν:

- ✓ Αλλαγές στην κρατική πολιτική στο πεδίο ενδιαφέροντος
- ✓ Αλλαγές σε κοινωνικά μοτίβα, πληθυσμιακά προφίλ, αλλαγές τρόπου ζωής
- ✓ Τοπικά γεγονότα

Οι **ΚΙΝΔΥΝΟΙ** (ή απειλές) που μπορούν να εμφανιστούν περιλαμβάνουν:

- ✓ Μια Παγκόσμια Οικονομική Κρίση.
- ✓ Μια ενδεχόμενη μείωση της κατανάλωσης.
- ✓ Η αύξηση ή η προσαρμοστικότητα του ανταγωνισμού στις νέες ευκαιρίες.
- ✓ Η είσοδος πολλών νέων επιχειρήσεων στην αγορά.
- ✓ Μια ενδεχόμενη μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών.
- ✓ Η υπερβολική εξάρτηση από έναν Προμηθευτή.
- ✓ Η αύξηση των τιμών από τους Προμηθευτές
- ✓ Αλλαγές στις προδιαγραφές για τα ήδη παρεχόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες;
- ✓ Αλλαγές στη νομοθεσία (πχ. αύξηση φορολογίας, επιπλέον άδειες ή εγκρίσεις για άδεια λειτουργίας, κλπ.)
- ✓ Οι Διεθνές πολιτικό-οικονομικές συγκυρίες (π.χ. τρομοκρατία, αύξηση πετρελαίου, κλπ.).
- ✓ Χρηματοδοτικά ή χρηματοοικονομικά προβλήματα, μια ενδεχόμενη αύξηση του πληθωρισμού και των επιτοκίων.

- ✓ Η μη κάλυψη οικονομικών υποχρεώσεων από πελάτες που επηρεάζουν τη ρευστότητα (πχ. αύξηση ακάλυπτων επιταγών, επισφάλειες, κλπ.) (ΚΕΜΕΛ Χρυσικός, 2013)

Ανάλυση SWOT Πηγή: <http://epixeirein.gr/wp-content/uploads/2009/07/SWOT-blog.jpg>

3.4. Η Προσέγγιση Του Porter για το Ειδικό Περιβάλλον της Επιχείρησης

Για την αποτελεσματική ανταγωνιστικότητα στην αγορά κάθε επιχείρηση θα πρέπει να καταλάβει τη δυναμική του κλάδου της και την δυναμική των αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται. Το ύψος του ανταγωνισμού σύμφωνα με τον Porter καθορίζεται από πέντε βασικές δυνάμεις, οι οποίες και επηρεάζουν την κερδοφορία του κλάδου. Ο Porter υποστηρίζει ότι η στρατηγική ανταγωνισμού είναι ένας συνδυασμός των

στόχων που θέτει η επιχείρηση και των πολιτικών που ακολουθεί προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της. Η στρατηγική του ανταγωνισμού έχει σαν βασικό σκοπό να μπορέσει η επιχείρηση να εντοπίσει την κατάλληλη θέση στον κλάδο στον οποίο και δραστηριοποιείται, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον ανταγωνισμό της αγοράς.

Το μοντέλο του Porter ορίζει πέντε δυνάμεις, οι οποίες επηρεάζουν τη διαμόρφωση της συμπεριφοράς ενός οργανισμού ή μίας επιχείρησης σε μία ανταγωνιστική αγορά.

Οι πέντε αυτές δυνάμεις είναι:

1. Η δυνητική απειλή των νεοεισερχόμενων στον κλάδο
2. Η διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών
3. Η διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών
4. Η απειλή των υποκατάστατων προϊόντων
5. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου

Κάθε επιχείρηση λαμβάνοντας υπ' όψιν και κατανοώντας ξεχωριστά κάθε μία από αυτές τις πέντε δυνάμεις λαμβάνει αναγκαίες πληροφορίες ώστε να επιτύχει στον κλάδο της εφόσον έχει διαμορφώσει τις κατάλληλες στρατηγικές. Ο Porter χρησιμοποιώντας έννοιες από τον κλάδο της βιομηχανικής οικονομικής, ανέτρεψε τις υπάρχουσες θεωρίες στρατηγικής καθώς με το υπόδειγμα των πέντε δυνάμεων εισήγαγε ένα από τα αποτελεσματικότερα και συνεχή θεωρητικά μοντέλα που χρησιμεύουν στο να δύναται μία επιχείρηση να εκτιμήσει το ανταγωνιστικό περιβάλλον και στο να περιγράψει την δομή του κλάδου.

Το υπόδειγμα των πέντε δυνάμεων του Porter δεν αναφέρεται σε μία μεμονωμένη επιχείρηση αλλά σε έναν ολόκληρο κλάδο. Επομένως η ανάλυση αυτή επικεντρώνεται σε ολόκληρο τον κλάδο που εκτιμάται.

Κάθε επιχείρηση θα πρέπει να διαθέτει στο εργατικό δυναμικό της άτομα ικανά να μπορούν να αναγνωρίζουν και να αναλύουν τις πέντε δυνάμεις που καθορίζουν τη δομή των κλάδων στους οποίους ανήκει κάθε επιχείρηση καθώς και την ανταγωνιστική τους φύση. Επομένως όταν μία επιχείρηση εφαρμόζει τις αρχές και την ανάλυση του υποδείγματος του Porter δύναται να κατέχουν πλεονεκτική θέση

συγκριτικά με τους ανταγωνιστές τους στο να μπορούν να εκτιμήσουν τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν.

Οι βασικές αρχές που διέπουν το υπόδειγμα του Porter είναι οι εξής:

- Οι τέλεια ανταγωνιστικές αγορές χαρακτηρίζονται από υψηλό ανταγωνισμό και χαμηλά εμπόδια εισόδου
- Κάθε κλάδος παρουσιάζει διαφορετικό σύνολο δυνάμεων
- Η συλλογική δύναμη των πέντε δυνάμεων καθορίζει την κερδοφορία του κλάδου.
- Η ένταση ανταγωνισμού εξαρτάται από πέντε δυνάμεις
- Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να εντοπίσουν μια θέση στον κλάδο, τέτοια που να ελαχιστοποιεί τις επιδράσεις των πέντε αυτών δυνάμεων (Porter, 1979).

Υπόδειγμα των 5 δυνάμεων Πηγή:

<https://i.pinimg.com/564x/5a/c9/3a/5ac93ae4a3d1f2b6b38cea2bba241ca9--greece-management.jpg>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΜΥΡΙΔΟΡΥΧΕΙΑ ΝΑΞΟΥ

4.1. Τα Σμυριδωρυχεία Νάξου

Η Νάξος είναι παγκοσμίως γνωστή για τη σμύριδα που περιέχει στο υπέδαφός της και έχει κατακλύσει τις διεθνείς αγορές χάρη στην εξαιρετική ποιότητά της. Η λειαντική και στιλβωτική ικανότητα της σμύριδας, οφείλεται στη μεγάλη σκληρότητα των κρυστάλλων κορουνδίου που περιέχει. Στον ευρύτερο χώρο του Αιγαίου η σμύριδα της Νάξου υπερτερεί σε ποιότητα (αδρόκοκκη, κυρίως για λείανση) ως προς αυτήν της Τουρκίας (λεπτόκοκκη, κυρίως για στίλβωση) και ως προς αυτήν των άλλων Ελληνικών νήσων όπως π.χ. της Σάμου, που έχουν χαμηλή περιεκτικότητα σε κορούνδιο. Τα σμυριδωρυχεία στη Νάξο λειτούργησαν από τους προϊστορικούς χρόνους με ικανοποιητικούς ρυθμούς έως τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Σήμερα ελάχιστα ορυχεία λειτουργούν, για κοινωνικούς και μόνο λόγους, παράγοντας πολύ περιορισμένη ποσότητα σμύριδας η οποία δεν διατίθεται πλέον παρά ελάχιστα στο εμπόριο. Ο περιορισμός της εξορυκτικής δραστηριότητας και το κλείσιμο των περισσότερων ορυχείων, οφείλεται στο ότι η φυσική σμύριδα έχει ευρέως αντικατασταθεί από άλλα σκληρά υλικά όπως ανθρακοκορούνδιο (carborundum), από χαλυβδοσμύριδα (steel emery) και από τεχνητό κορούνδιο. Από το 1824 τα σμυριδωρυχεία της Νάξου θεωρούνται κρατική ιδιοκτησία, ενώ μόνο οι κάτοικοι των σμυριδοφόρων περιοχών Κορώνου, Απειράνθου, αλλά και των ομόρων Κοινοτήτων Σκαδού, Μέσης, Κεραμωτής και Δανακού, κατέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα της εξόρυξης της σμύριδας και

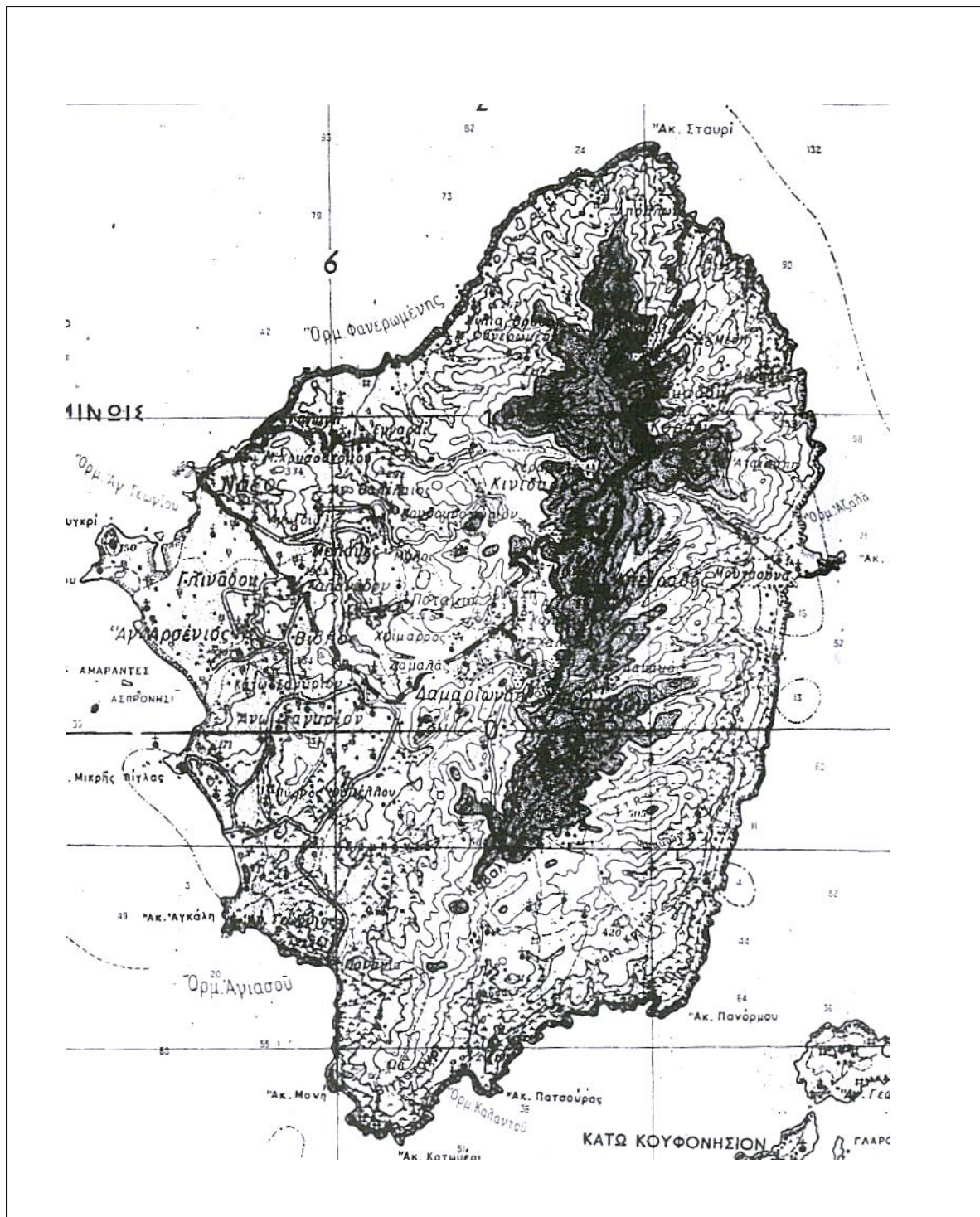
παράδοσής της στο Δημόσιο. Στις μέρες μας υπάρχουν 500 περίπου εργάτες ορυχείων (σφυριδωργάτες), υποαπασχολούμενοι για λίγους μόνο μήνες το χρόνο. Σήμερα από πολλούς φορείς γίνεται προσπάθεια για να σωθούν από την καταστροφή τα εγκαταλειμμένα ορυχεία και τα κατάλοιπα της τεχνολογικής προπολεμικής βιομηχανίας και να αποδοθούν στο κοινό. Από αυτά ξεχωρίζουν ο «εναέριος» -ένα μεγάλης κλίμακας τεχνικό έργο και ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα σήμερα συστήματα εναέριος μεταφοράς- οι κτιριακές εγκαταστάσεις, τα λιμενικά έργα, ο μηχανολογικός εξοπλισμός που αποτελούν βιομηχανική-πολιτιστική κληρονομιά. Η παρούσα μελέτη στοχεύει κυρίως στην αυτοψία των χώρων της μεταλλευτικής δραστηριότητας στην Νάξο, από τα αρχαία κατάλοιπα έως αυτά της νεότερης βιομηχανικής περιόδου, όπως στοές ορυχείων, εγκαταστάσεις, μηχανήματα κ.ά , που δεν δραστηριοποιούνται σήμερα.

4.1.1.Ιστορικό

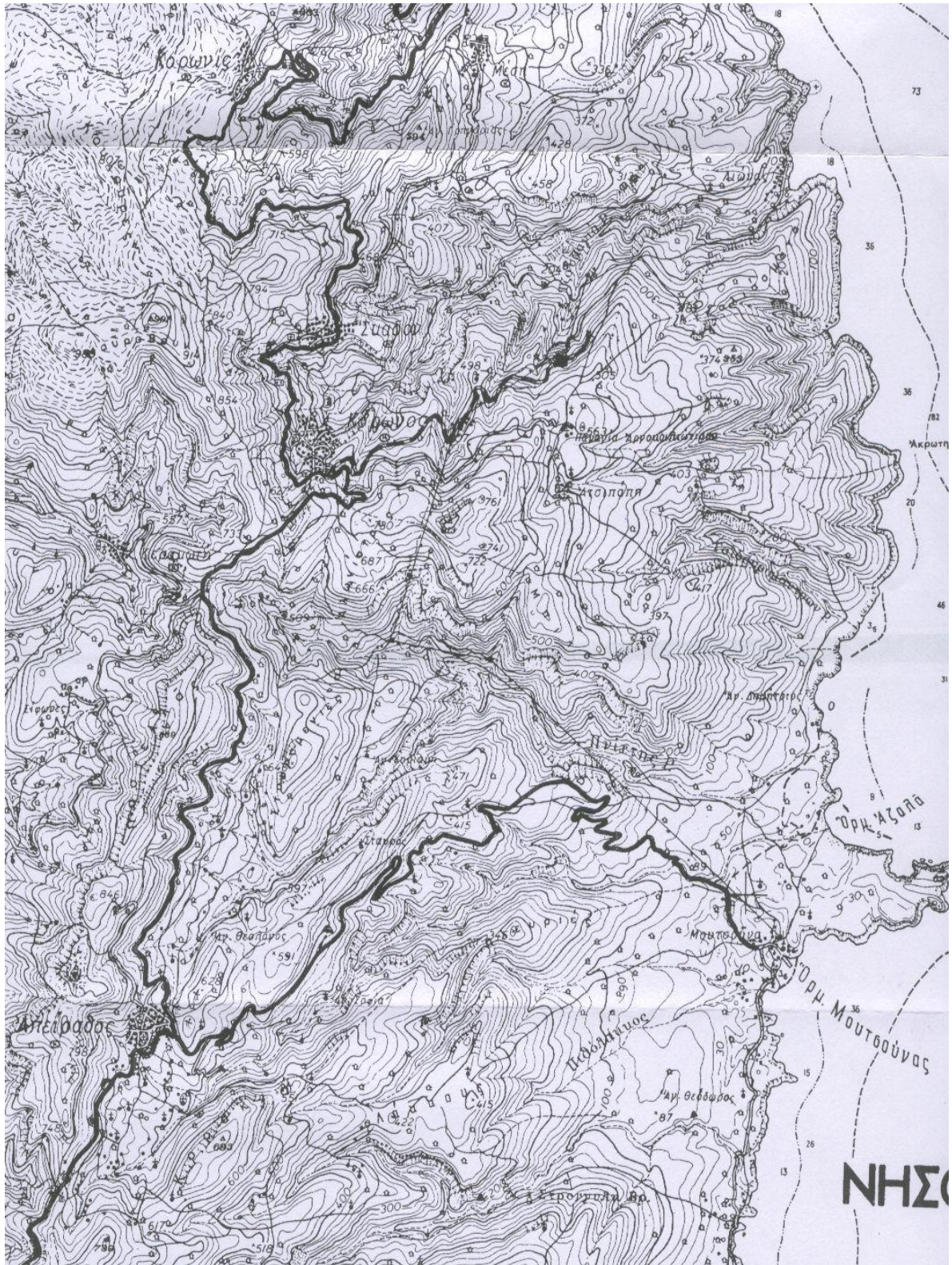
Η λειαντική και στιλβωτική ικανότητα της σμύριδας, «σφυρίγλι» κατά τους ντόπιους, ήταν ήδη γνωστές από την αρχαιότητα, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τις ιστορικές αναφορές του Ησίοδου (7^{ος} αιώνας π.Χ.) και του Ηρόδοτου (5^{ος} αιώνας π.Χ.).

Τα σφυριδωρυχεία στη Νάξο λειτούργησαν ήδη από τους προϊστορικούς χρόνους, όπως δείχνουν διάφορες αρχαίες στοές και ευρήματα. Στο λοφίσκο Μάλια μεταξύ Κορώνου και Λύωνα, σύμφωνα με τους αρχαιολόγους, υπάρχουν είσοδοι εγκαταλειμμένων αρχαίων στοών σφυριδωρυχείων. Στο γεωμετρικό νεκροταφείο του Τσικαλαριού στην Κεντρική Νάξο, έχουν βρεθεί ίχνη επεξεργασμένων σφυριδόλιθων. Ναξία σμύριδα βρέθηκε και σε άλλα μέρη της Ελλάδας, όπως π.χ. στην Κρήτη, γεγονός που δείχνει ότι εκτός από εξόρυξη και τοπική διάθεση, γινόταν και σημαντική εμπορία της σμύριδας.

- Ο ιστορικός Κωτσάκης (2003) από τον οποίο κυρίως πάρθηκαν τα ιστορικά στοιχεία, βασισμένος σε βυζαντινές φιλολογικές μαρτυρίες, αναφέρει ότι η εκμετάλλευση της σμύριδας συνεχίστηκε και κατά τον Μεσαίωνα.
- Κατά την περίοδο της Λατινοκρατίας (1207-1566), που άρχισε με την κατάκτηση της Νάξου από τον Ενετό ευγενή Μάρκο Σανούδο, τα κοιτάσματα σμύριδας

Σχ. 1: τοπογραφικός χάρτης Νάξου (1:200.000).

Σχ. 2: απόσπασμα τοπογραφικού χάρτη Νάξου (1:50.000). (Σημειώνεται η γραμμή του εναερίου)

(όπως και όλες οι πλουτοπαραγωγικές πηγές του νησιού) περιήλθαν στην κυριαρχία των Βενετών. Έτσι, βάσει του φεουδαρχικού δικαίου που εφάρμοσαν, οι τοπικοί αφέντες Λατίνοι νέμονταν τη γη και καρπωνόταν τα έσοδα, ενώ οι αυτόχθονες κάτοικοι του νησιού μετετράπηκαν σε δουλοπάροικους, εργαζόμενοι στα ορυχεία των κυρίων τους υπό πολύ σκληρές συνθήκες.

- Η τουρκική κατάκτηση του Νησιού (1566) δεν μετέβαλε και διατήρησε επί δύο περίπου αιώνες ακόμη το ίδιο φεουδαρχικό καθεστώς. Έτσι κατά τον 17^ο αιώνα ο έλεγχος των σμυριδοφόρων κοιτασμάτων περιήλθε στα χέρια κυρίως νεοφερμένων από άλλα νησιά Λατίνων οικογενειών όπως των Barozzi, Sommaripa, Coronelli κλπ(πληροφορίες από Κωστάκη 2002).
- Το 1736, μετά από πολλούς αγώνες των ντόπιων χωρικών κατά της Λατινικής εξουσίας και διαμαρτυρίες προς την Υψηλή Πύλη για κατάργηση του φεουδαρχικού καθεστώτος, απήλθε συμφωνία μεταξύ των κατοίκων της ορεινής Νάξου και των Λατίνων της Χώρας Νάξου, η οποία όμως εφαρμόστηκε μετά από 44 χρόνια.
- Το 1780 με διαταγή του Γαζή Χασάν Τζεζάερλη πασά οι σμυριδεργάτες- χωρικοί απελευθερώθηκαν από την εξουσία των φεουδαρχών και η σμύριδα περιήλθε στα χέρια των ιδίων των κατοίκων των σμυριδοχωριών, δηλαδή στον έλεγχο του «Κοινού των Χωριών».
- Μέχρι την Ελληνική Επανάσταση, η σμύριδα ευρισκόμενη υπό τον έλεγχο των τοπικών Κοινοτήτων, παρουσίασε μεγάλη άνθηση στον εμπορικό τομέα με εξαγωγές στην Σμύρνη, τη Μασσαλία και τη Βενετία με αγοραστές Άγγλους, Γάλλους και Ιταλούς εμπόρους.
- Το 1812 και για δώδεκα χρόνια, το δικαίωμα εξόρυξης, μεταφοράς και εξαγωγής της σμύριδας ανατέθηκε με ενοίκιο σε ιδιώτη, τον Χατζή Βασίλειο Λάσκαρη, ο οποίος κατέβαλλε στους κατοίκους των δύο σμυριδοχωριών Απειράνθου και Βόθρων (σημερινής Κορώνου) ανάλογο αντίτιμο ενοικίασης των σμυριδωρυχείων.
- Το 1824 μετά την απελευθέρωση της Νάξου από την Οθωμανική κυριαρχία, το υπό σύσταση Ελληνικό Κράτος, ενοικίασε για λογαριασμό του, το δικαίωμα εξαγωγής της σμύριδας, αφαιρώντας πλέον με αυτόν τον τρόπο από την τοπική αυτοδιοίκηση το δικαίωμα της ελεύθερης διάθεσής της.
- Το 1830 με διάταγμα του κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια τα σμυριδωρυχεία κρατικοποιήθηκαν και το δικαίωμα διάθεσης της σμύριδας παραχωρήθηκε στην Εθνική Τράπεζα, στα πλαίσια της απαλλοτρίωσης περιουσιακών στοιχείων που ανήκαν μέχρι τότε στο Τουρκικό Δημόσιο (ενώ αυτό δεν αλήθευε, αφού τον έλεγχο των

σφυριδωρυχείων είχαν ως τότε οι κάτοικοι). Παρ' όλες τις αντιδράσεις και τους δικαστικούς αγώνες των κατοίκων για επαναφορά του προηγούμενου καθεστώτος, το Ελληνικό Δημόσιο παρέμεινε ο μοναδικός κύριος των σφυριδωρυχείων. (Βλέπε διάταγμα του 1875 στο τέλος του παρόντος κειμένου).

- Στα 1877 ψηφίστηκε από το Κράτος κανονισμός «Περί της εν Νάξω υπηρεσίας της Σμύριδας», ο οποίος ρύθμιζε θέματα σχετικά με την εξόρυξη, τη μεταφορά και τη φόρτωση. Παρ' όλα τα προβλήματα (κακές συνθήκες εργασίας, πολύμηνη απεργιακή κινητοποίηση το 1916), παρατηρείται μία ακμή στον τομέα της εκμετάλλευσης και διάθεσης της σμύριδας, κυρίως λόγω της γενικότερης Ευρωπαϊκής βιομηχανικής ανάπτυξης.
- Η εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης και η μεγάλη ζήτηση της σμύριδας, προκάλεσε την εισαγωγή στο νησί νέων τεχνολογιών στον τομέα της εξόρυξης και μεταφοράς του μεταλλεύματος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η κατασκευή του εναερίου σιδηροδρόμου «Εναέριος» για την μεταφορά της σμύριδας από τα ορυχεία στο λιμάνι εξαγωγής της, τη Μουτσούνα. Η κατασκευή διήρκησε από το 1926 έως το 1929, ενώ η λειτουργία του «εναερίου» ξεκίνησε επίσημα το 1930. Η παραγόμενη σμύριδα ήταν ένα πολύ σημαντικό τοπικό προϊόν (αντιστοιχώντας στο 80% των εισοδημάτων του Ελληνικού Κράτους από εξαγωγές) μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.
- Όμως η εξάπλωση της τεχνητής σμύριδας (που είχε ήδη ανακαλυφθεί από το 1890) και η οποία κατέκλυσε τις διεθνείς αγορές, το υψηλό κόστος εξόρυξης της Ναξίας σμύριδας, της κακής κρατικής διαχείρισης, αλλά και των πολέμων που ακολούθησαν (π.χ. Β' Παγκόσμιος πόλεμος, ιταλική και γερμανική κατοχή 1941-1944), οδήγησε στην πτωτική πορεία του μεταλλεύματος. Ο «εναέριος» σταμάτησε να λειτουργεί το 1985.
- Σήμερα η εξόρυξη της σμύριδας γίνεται σε πολύ περιορισμένη κλίμακα, κυρίως για κοινωνικούς λόγους, και δεν αξιοποιείται πλέον από τη σύγχρονη βιομηχανία. Εργάζονται περίπου 500 εργάτες ορυχείων από τα 6(έξι) Σφυριδοχώρια της ορεινής Νάξου, υποαπασχολούμενοι για λίγους μόνο μήνες το χρόνο (483 ήταν ασφαλισμένοι κατά το έτος 2004 ήτοι 318 στα ορυχεία της Κορώνου και 165 στα ορυχεία της Απειράνθου).
- Εδώ και αρκετά χρόνια η τοπική αυτοδιοίκηση και διάφοροι φορείς των Σφυριδούχων Κοινοτήτων της Νάξου(Κορώνου και Απειράθου), άρχισαν μία

σημαντική προσπάθεια για την προστασία και ανάδειξη του ευρύτερου χώρου των αργούντων σμυριδωρυχείων, η οποία και συνεχίζεται.

Ήδη από το 1989 τα αργούντα ορυχεία, τα κτίρια, οι εγκαταστάσεις μεταφοράς και φόρτωσης σμύριδας, έχουν χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού, με την Απόφαση ΥΠ.ΠΟ/ΔΙ.ΛΑΠ/Ι/2986/49087/08-11-89 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 869/2-11-89, ως «**Ιστορικός τόπος και διατηρητέο μνημείο**»

Μάλιστα με μια Προγραμματική Συμφωνία με το Υπουργείο Πολιτισμού πριν μερικά χρόνια, εξοικονομήθηκαν λίγα χρήματα που χρησιμοποιήθηκαν για σωστικές παρεμβάσεις στην Στραβολαγκάδα και την Μουτσούνα.

Στο σκίτσο του ζωγράφου Κωνσταντίνου Μαλέα «1927, Σμυριδεργάτες Νάξου», αποτυπώνονται καθαρά οι σκληρές συνθήκες εργασίας κάτω από τις οποίες γινόταν η μεταφορά της σμύριδας κατά την προβιομηχανική περίοδο.

Κωνσταντίνος Μαλέας, 1927 Σμυριδεργάτες Νάξου.

4.1.2. Ιδιοκτησιακό Καθεστώς

α. Το δικαίωμα αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης της σμύριδας Νάξου ανήκει μόνο στο Δημόσιο (άρθρο 143 Μ.Κ.210/1973). Ήδη από το 1824 έως σήμερα τα σμυριδωρυχεία της Νάξου θεωρούνται κρατική ιδιοκτησία. Η δε σχέση του Κράτους (εργοδότης) με τους «σμυριδορύκτες» (εργολάβοι), είναι μία ιδιώνυμος σχέση ειδικών διατάξεων σύμφωνα με μελέτη του Τάσσου Ζευγώλη. Οι κάτοικοι των σμυριδοφόρων χωριών Απειράνθου και Κορώνου κατέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα της εξόρυξης της σμύριδας και παράδοσής της στο Δημόσιο έναντι ενός συμφωνημένου χρηματικού ποσού (κατά βάρος και ποιότητα παραγόμενης σμύριδας). Το συμφωνηθέν βάρος ανέρχεται συνήθως σε 8.200 τόνους το χρόνο. Πρόκειται για μία ιδιόμορφη «μίσθωση έργου» κατά την οποία ο εκμισθωτής (σμυριδεργάτης) υποχρεούται όχι μόνο να παράσχει την προσωπική του εργασία αλλά να εξασφαλίζει με δικές του δαπάνες και πρωτοβουλία την έρευνα και την ανεύρεση του κοιτάσματος, ενώ το μίσθωμα κανονίζει μόνο ο ένας συμβαλλόμενος, το Δημόσιο.

β. Αναφορικά με την κτιριοκτησία και εδαφοκτησία πληροφορηθήκαμε τα εξής:

- Όλα τα κτίσματα στη Μουτσούνα ανήκουν στο Δημόσιο. Τα κτίσματα στην Κόρωνο είναι Δημοτικά και ανήκουν στο Δημοτικό Διαμέρισμα Κορώνου του Δήμου Δρυμαλίας. Δύο κτίσματα στο Λυώνα το ΒΚ25 (100τ.μ.) γνωστό ως «Ταρσανάς» και το ΒΚ98 (3.000τ.μ.) που στεγάζονταν οι υπηρεσίες σμύριδας, πρόσφατα παραχωρήθηκαν από την Κτηματική Υπηρεσία Κυκλάδων στο Δήμο Δρυμαλίας (ΚΕΔ Παραχωρητήριο, απόφαση 17/14.07.2005/Ε.20).
- Βάσει του Κτηματολογίου της Κοινότητας (κατά πληροφορία) ο χώρος γύρω από τα σμυριδωρυχεία Κορώνου, περίπου 2.000 στρέμματα, σε ένα σύνολο 10.200 στρεμμάτων, είναι Δημοτικός και ανήκει στο Δημοτικό Διαμέρισμα Κορώνου του Δήμου Δρυμαλίας. Ο αντίστοιχος χώρος στην Απειράνθο είναι επίσης Δημοτικός και ανήκει στο Δημοτικό Διαμέρισμα Απειράνθου του Δήμου Δρυμαλίας.

4.1.3. Νομικό Καθεστώς

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Δημόσιο έχει την μετααλλευτική κυριότητα της σμύριδας, και οι κάτοικοι των σμυριδούχων χωριών το αποκλειστικό δικαίωμα, το λεγόμενο «προνόμιο» για εξόρυξη, διαλογή και μεταφορά (στους σταθμούς μεταφοράς) για λογαριασμό του Δημοσίου, όλης της ποσότητας που καθορίζει το Δημόσιο κάθε χρόνο. Το Δημόσιο καταβάλλει σαν αμοιβή στους σμυριδωρούκτες χρηματική αποζημίωση κατά στατήρα (56,32 KG) και κατά ποιότητα, καθώς και εργοδοτική εισφορά στο ΙΚΑ. Δηλαδή, η εκμετάλλευση της σμύριδας γίνεται από το κράτος που καθορίζει την ποσότητα που θα εξορυχθεί, και το οποίο διεξάγει τη μεταφορά και εμπορία.

Αυτό το ιδιόμορφο μεταλλευτικό καθεστώς έχει μπει πολλές φορές φρένο στην αξιοποίηση των σμυριδωρυχείων. Και τούτο γιατί από την μία μεριά το κράτος είναι ο ιδιοκτήτης και υποτίθεται ότι οργανώνει και κατευθύνει την εξόρυξη, κι από την άλλη οι σμυριδωρύχοι οι οποίοι είναι ιδιοκτήτες και εκμεταλλευτές των ορυχείων, με αποτέλεσμα να μη γίνεται ορθολογική αλλά πρωτόγονη εκμετάλλευση και με υψηλό κόστος. Ακόμη, επειδή η εξόρυξη ερευνητικών στοών είναι δαπανηρή, είναι περιορισμένη και η παραγωγή που πρόερχεται κυρίως από εξόφληση παλαιών εκμεταλλεύσεων, με αποτέλεσμα την εξάντληση των γνωστών αποθεμάτων στα περισσότερα ορυχεία. Επίσης, η εκμετάλλευση γίνεται χωρίς επιστημονικό ορθολογισμό και επίβλεψη, με αποτέλεσμα να υπάρχουν προβλήματα ασφάλειας, αερισμού, φωτισμού και μεταφοράς. Ακόμη, υπάρχει έλλειψη τοπογραφικών, γεωλογικών και κοιτασματολογικών στοιχείων, που σημαίνει άγνοια στη γεωμετρία, και στην ποιότητα του κοιτάσματος.

Το σημερινό νομικό καθεστώς δυσκολεύει τη λήψη ομόφωνης απόφασης των σμυριδορυκτών για καλύτερη αξιοποίηση των Σμυριδωρυχείων. (Μ.Ν. Ζευγώλης, 1984)

4.1.4. Αμοιβή Εργαζομένων

Η εξόρυξη σμύριδας σαν κέρδος ως προς τους σμυριδωρούκτες έδινε την δυνατότητα των ενσήμων για την συνταξιοδότησή τους, οι χρηματικές απολαβές δεν ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητικές διότι ένας σμυριδωρούκτης που ζύγιζε περίπου 480 καντάρια αμοίβονταν ετησίως με περίπου 120ευρώ. Δηλαδή ένα μηδαμινό ποσό για την

εργασία που παρήχαν στο κράτος αναλογιζόμενη τις δύσκολες συνθήκες κάτω από τις οποίες γινόταν η εξόρυξη κατά την οποία και το πιο μικρό λάθος μπορούσε να αποβεί μοιραίο. Βέβαια το ποσό των 120 ευρώ μπορεί να αυξάνονταν ελάχιστα αν η σμύριδα ήταν Α ποιότητας και όχι Β.

Περίπου το 1993 δόθηκε το δικαίωμα από το κράτος στους σμυριδορύκτες να λαμβάνουν το ποσο των 1.000 ευρώ ως δώρο από το κράτος κατά την περίοδο των χριστουγέννων οπότε υπήρχε καποια επιπλέον οικονομική βοήθεια εστω για να καλύπτουν τα εξοδά της δουλειάς τους διότι οι ίδιοι αναλάμβαναν το κόστος των εργαλείων που χρησιμοποιούσαν για την εξόρυξη.

Τέλος μία ακόμη οικονομική ενίσχυση που παρείχε το κράτος στους συνατξιούχους σμυριδεργάτες ανακοινώθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2009 ως βοήθημα ΟΑΕΔ δίνοντας σε υπαλλήλους συγκεκριμένων απαγγελμάτων κάποιο επίδομα μεταξύ των οποίων ανφέρονται και οι σμυριδεργάτες Νάξου για τους οποίους διαθέτει το ποσό των 1.156,40 ευρώ με προϋπόθεση 50-240 ημέρες ασφάλισης. Πιο συγκεκριμένα δικαιούχοι είναι οι συνταξιούχοι που πέρυσι ασκούσαν το επάγγελμα των σμυριδεργατών και εφόσον η σύνταξή τους είναι μικρότερη από την κατώτερη σύνταξη που χορηγεί το ΙΚΑ, η οποία ανέρχεται στο ποσό των 486,84 ευρώ. (Ελευθεροτυπία,2009)

4.1.5 Κατανομή Ενσήμων

Το βασικό προνόμιο των σμυριδεργατών από την εξαγωγή της σμύριδας ήταν η δυνατότητα να αποκτήσουν τα ένσημα που απαιτούνται για την συνταξιοδότησή τους.

Ο καταμερισμός των ενσήμων σε κάθε σμυριδεργάτη γίνονταν βάση της ποσότητας σμύριδας που έβγαζε.

1 ένσημο αντιστοιχούσε σε 2 καντάρια σμύριδας όπου κάθε καντάρι ζύγιζε 44 κιλά. Το πόσα καντάρια θα κατάφερναν να συμπληρώσουν καθημερινά ώστε να τους βάλει το κράτος ένσημα εξαρτώνταν από τις ώρες που επέλεγε ο κάθε ένας να δούλεψει αλλά και το αν θα ήταν τυχερός για να βρει σμυρίγλι.

Ακόμη συγκριτικά του παρελθόντος και του σήμερα η ποσότητα σμύριδας εξαρτάται και από τον τρόπο εξόρυξης διότι σε παλαιότερα χρόνια που είχαν σαν εργαλεία

λοστούς μπορούσαν να βγάλουν ημερησίως περίπου 20-30 καντάρια. Ενώ σήμερα με την βοήθεια των μηχανημάτων η παραγωγή αυξάνεται και φτάνει ημερησίως τα 100-200 καντάρια. Λόγω αυτού παλαιότερα τα ορυχεία ήταν ανοιχτά όλο τον χρόνο ενώ σήμερα ανοίγουν μόνο για λίγους μήνες.

Κάθε λοιπόν φορά μετά την εξόρυξη ο διευθυντής έφτιαχνε τις καταστάσεις κάθε σμυριδεργάτη στις οποίες αναγράφονταν τα καντάρια που είχαν εξορύξει οι οποίες καταστάσεις αποστέλλονταν στο κράτος και στο ΙΚΑ και έδιναν τα ένσημα στον κάθε εργάτη.

4.1.6. Συντονισμός Δουλειάς

Η εξόρυξη σμύριδας παρά την κρατική εποπτεία εξαρτιόνταν κατά βάση από τους σμυριδωρύκτες οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για το πόση σμύριδα θα εξορύξουν ανάλογα την εμπειρία και την ποσότητα που είχαν καταφέρει να βρουν μετά από κάθε φουρνέλο που εκρίγνονταν μέσα στις στοές. Κάθε σμυριδωρύκτης αναλάμβανε την εξόρυξη σμύριδας ατομικά για να καταφέρει να μαζέψει την αντίστοιχη ποσότητα σμυριγλιού ώστε να μπορέσει να συγκεντρώσει τα καντάρια που επρεπε μέσα σε ένα έτος προκειμένου να αποκτήσει τα ανάλογα ένσημα τα οποία στο μέλλον θα τον ξεκούραζαν δίνοντάς του την δυνατότητα συνταξιοδότησης. Στα 53 του χρόνια συγκεκριμένα ο κ. Νικηφόρος Μανωλάς μας διηγείται την εμπειρία τους ως σμυριδωρύκτης ο οποίος μετά από 30 ολόκληρα χρόνια δουλειάς κατάφερε να μαζέψει περίου 39.600 κιλά σμύριδα για να καταφέρει να συμπληρώσει 5.000 ένσημα και να συνταξιοδοτηθεί, όπου απαιτούμενος αριθμός ενσήμων είναι τα 4.550 ένσημα.

4.1.7. Ειδικότητες

Τα σμυριδωρυχεία εκμεταλλεύονται κατά κύριο λόγο από τα κράτος οπότε είναι και η ανώτερη αρχή στην πυραμίδα ιεραρχίας των σμυριδωρυχείων.

Βάση πληροφοριών από σμυριδωρύκτη την εποπτεία των σμυριδωρυχείων αναλάμβανε το υπουργείο εργασίας παρουσία του εκάστοτε υπουργού ο οποίος

έλεγχε το τρόπο εξόρυξης της σμύριδας αλλά κατεύθυνε και τους σμυριδεργάτες για το που θα «χτυπήσουν» όπως μας αναφέρει συγκεκριμένα για την αποφυγή τραυματισμών σε περίπτωση που το σημείο εξόρυξης ήταν ασταθές. Επόμενος στην ιεραρχία ακολουθούσε ο διευθυντής ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τις καταστάσεις σμύριδας του κάθε σμυριδωρύκτη. Δηλαδή κατέγραφε την ημερήσια ποσότητα εξόρυξης κάθε σμυριδωρύκτη ζυγίζοντας την σμύριδα ανά καντάρι η οποία αποδίδωνταν ανάλογα σε ένσημα από το κράτος.

Στη συνέχεια ακολουθούσαν οι δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για την σωστή και ασφαλή λειτουργία του ορυχείου.

Οι παραπάνω ήταν από την πλευρά του κράτους διότι οι σμυριδωρύκτες με την υπ' αριθ. 38/1949 απόφαση του Πρωτοδικείου Σύρου είχαν ιδρύσει ένα σωματείο υπό την επωνυμία «Σύνδεσμος του εργατικού προσωπικού του εναέριου σιδηροδρόμου σμυριδωρυχείων Νάξου» με έδρα την Κόρωνο Νάξου και το οποίο αποτελούνταν από τους ίδιους με σκοπό α) την αδελφική συνένωση και αλληλεγγύη των εργατών του εναέριου σιδηροδρόμου Σμυριδωρυχείων Νάξου, β) την καθ' οποιονδήποτε τρόπο βελτίωση της οικονομικής και επαγγελματικής θέσης τους, γ) την επιδίωξη της αποκλειστικής από τα μέλη του σωματείου φόρτωσης της σμύριδας από τους σταθμούς συγκέντρωσης στα πλοία που προσεγγίζουν στο λιμάνι της Μουτσούνας και δ) την ίδρυση ταμείου αλληλοβοήθειας για την αρωγή και περίθαλψη των αναξιοπαθούντων μελών του συνδέσμου.

Το σωματείο αυτό αποτελούνταν από τον Πρόεδρο και τους συμβούλους του ο οποίοι φρόντιζαν να ενημερώνουν τους υπόλοιπους σμυριδωρύκτες για όποια αλλαγή μπορούσε να επέλθει από το κράτος σχετικά με τα σμυριδωρυχεία καθώς και να οργανώνει τους σμυριδωρύκτες ώστε να αιτούνται ομόφωνα κάθε δικαίωμα που το κράτος τυχόν τους στερούσε.

Ειδικότητες πιο συγκεκριμένα όσων αφορά καθαρά την εξόρυξη δεν υπήρχαν, ο μόνος διαχωρισμός των εργατών ήταν σε παλαιότερους και νεότερους απο τους οποίους οι πρώτοι φρόντιζαν να μαθαίνουν στους νεότερους πως να δουλέψουν σωστά και κατα κάποιον τρόπο τους είχαν υπό την επίβλεψη τους μέχρι να αποκτήσουν την ανάλογη εμπειρία.

4.1.8. Μεταφορά Σμύριδας

Ο εναέριος σιδηρόδρομος (που άρχισε να σχεδιάζεται ήδη από το 1920) λειτούργησε από το 1929 μέχρι το 1985, όποτε και καταργήθηκε ως αντιοικονομικός για να αντικατασταθεί με φορτηγά αυτοκίνητα που μεταφέρουν τη σμύριδα στις αποθήκες του Δημοσίου στη Μουτσούνα και στο Καμπί (εικ. 13).

Εικ. 13: ο «εναέριος». Τα «κολωνάκια του Ζεματά» στην υψηλότερη κορυφή του όρους Αμμόμαξη.
Υψόμετρο 750μ (φωτ 1998)

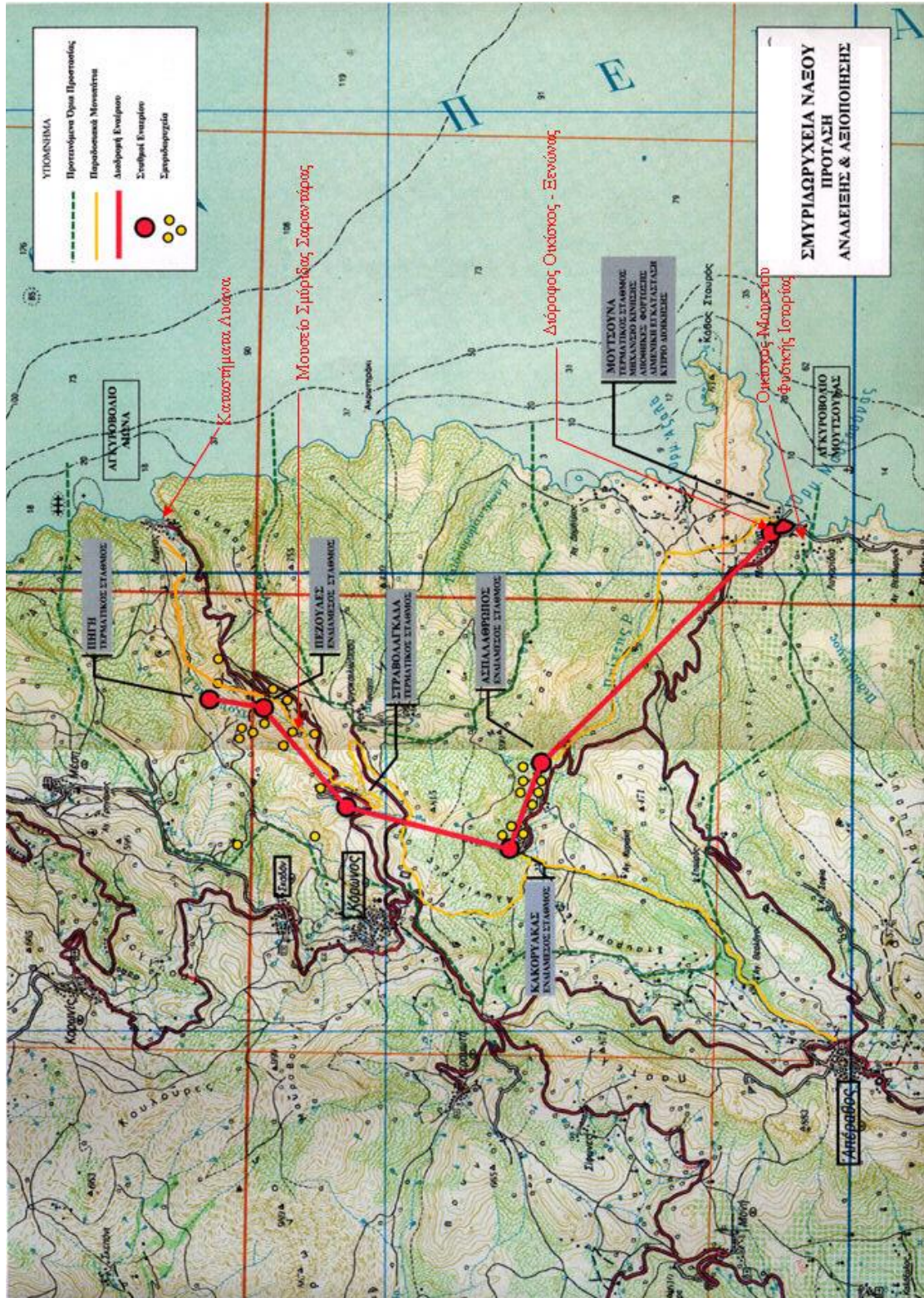
Ο εναέριος, ένα από τα ελάχιστα σωζόμενα σήμερα συστήματα εναέριας μεταφοράς, ακολουθεί πλέον μία σταθερή πορεία καταστροφής.

Ο εναέριος, αγγλικής τεχνολογίας, είχε δυνατότητα μεταφοράς 140-150 τόνων σμύριδας την ημέρα και στα 55 περίπου χρόνια λειτουργίας του μετέφερε περίπου 340.000 τόνους (Φραγκίσκος 2003). Ήταν ένα μεγάλης κλίμακας τεχνικό έργο για το οποίο δαπανήθηκαν 40.000 αγγλικές λίρες. Περιλαμβάνει 72 πυλώνες ποικίλου ύψους (έως και 43 μέτρα) εξαρτώμενου από την μορφολογία του εδάφους, συρματόσχοινο κυκλοφορίας μήκους 19 χιλιομέτρων σε 3 «κύκλους», 170 περίπου αναρτημένα βαγονέτα (αρκετά από τα οποία αιωρούνται ακόμα γεμάτα σμύριδα), ενδιάμεσες εγκαταστάσεις φόρτωσης, δύο μηχανοστάσια κίνησης στη Μουτσούνα και Στραβολαγκάδα, τον υποστηρικτικό κτιριακό εξοπλισμό, αποθήκες υλικού, εγκαταστάσεις φόρτωσης στο μώλο της Μουτσούνας κ.ά. Τα υλικά κατασκευής του εναερίου είναι πέτρα και μέταλλο, ενώ το μπετόν που χρησιμοποιήθηκε αργότερα είναι πολύ μικρής έκτασης.

Ο «εναέριος» διασχίζει την σμυριδοφόρο ζώνη που ανήκει στις κοινότητες Κορώνου και Απειράνθου (σήμερα Δήμος Δρυμαλίας) και εκτείνεται σε μία ζώνη 30 περίπου τετραγωνικών χιλιομέτρων. Η ανάπτυξη της διαδρομής του «εναερίου» είναι περίπου 9,5 χιλ. και έχει πέντε σταθμούς κοντά σε ορυχεία, στις θέσεις Πηγή, Πεζούλες, Στραβολαγκάδα, Κακόρυακας, Ασπαλαθρωπός και καταλήγει στον έκτο σταθμό τη Μουτσούνα. Οι σταθμοί διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: η πρώτη περιλαμβάνει τους κινητήριους σταθμούς (Μουτσούνα-Στραβολαγκάδα), η δεύτερη τους ενδιάμεσους (Πεζούλες-Ασπαλαθρωπός-Κακόρυακας) και η τρίτη τους τερματικούς (Μουτσούνα-Πηγή).

Ας παρακολουθήσουμε τη διαδρομή που ακολουθεί ο «εναέριος» από νότο προς βορρά, όπως αυτή περιγράφεται σε ερευνητικό πρόγραμμα του Εθνικού Μετσόβου Πολυτεχνείου (Πολύζος κ.ά. 1997). Από τον σταθμό της Μουτσούνας (υψόμετρο +30μ) η γραμμή ανεβαίνει κινούμενη βορειοδυτικά στον ενδιάμεσο σταθμό του Ασπαλαθρωπού (υψόμετρο +370μ.) σε μήκος 3.940μ. και από εκεί η διαδρομή εκτρέπεται λίγο προς δυσμάς και μετά από 920μ. φθάνει στον σταθμό του Κακόρυακα (υψόμετρο +370μ). Από εκεί η γραμμή εκτρέπεται προς βορρά με ένα μήκος 2.020μ. αρχικά με ανοδική πορεία (υψόμετρο +750μ.) και με καθοδική (+480μ.) φθάνει στο σταθμό της Στραβολαγκάδας. Από τη Στραβολαγκάδα, όπου βρίσκεται το δεύτερο μηχανοστάσιο με κινητήρια μηχανή, αρχίζει μία τεθλασμένη κατηφορική διαδρομή μήκους 1.990μ. προς τον σταθμό Πεζουλών (υψόμετρο

+350μ.) και συνεχίζει με μήκος 580μ. στον τερματικό σταθμό της Πηγής με κατεύθυνση βόρειο-ανατολικά.

Σχ. 5.: η διαδρομή που ακολουθεί ο «εναέριος» (κόκκινη γραμμή). Με κίτρινη γραμμή το μονοπάτι που ακολουθούσαν με τα μουλάρια οι σμυριδεργάτες, ενώ με κόκκινα γράμματα σημειοδοτούνται οι προταθείσες επεμβάσεις (από 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Η Νάξος δια μέσω των Αιώνων», Κόρωνος 2003, Μαν.Μανωλάς)

Ο σταθμός της Πηγής (τερματικός σταθμός) συνδέεται οδικά, μέσω της οδού Κορώνου-Λυώνα, με τον Όρμο του Λυώνα απ' όπου απέχει περίπου 2 χιλιόμετρα. Ομοίως συνδέονται οι σταθμοί Στραβολαγκάδας και Πεζουλών. Οι σταθμοί Κακόρυακα και Ασπαλαρθωπών συνδέονται με την Επαρχιακή οδό Απεράθου-Μουτσούνας τη θέση Καμπί, όπου και η νέα αποθήκη Σμύριδας.

Στο Σχ. 5 εικονίζεται η διαδρομή που ακολουθούσε ο εναέριος. Παράλληλα με την γραμμή του «εναερίου» κινείται και παλιό μονοπάτι που ακολουθούσαν με τα μουλάρια τους οι σμυριδεργάτες κουβαλώντας τη σμύριδα και το οποίο πρέπει να συντηρηθεί για ιστορικούς λόγους.

Κάθε ένας από τους ενδιαμέσους σταθμούς συνδεόταν με τα γύρω απ' αυτούς ορυχεία με σιδηροδρομική γραμμή «Decauville» και κεκλιμένα επίπεδα μεταφοράς (plans inclines). Έτσι η σμύριδα με τη γραμμή Decauville μεταφερόταν από τα ορυχεία στους διαφόρους σταθμούς του εναερίου, από τους οποίους μετά από διαλογή και ζύγιση και μέσω του εναερίου, μεταφερόταν στη Μουτσούνα μετά το 1930.

Σημείωση: πριν την κατασκευή του εναερίου η μεν σμύριδα των ορυχείων Απειράνθου μεταφερόταν στο όρμο Μουτσούνας, η δε των ορυχείων Κορώνου στον όρμο του Λυώνα που είναι λιγότερο ασφαλής λόγω των βορείων ανέμων. Σήμερα η υπαίθριος αποθήκη του Λυώνα δεν χρησιμοποιείται ως αποθηκευτικός χώρος (έχει μετατραπεί από το 1980 σε πλατεία και η αποθήκη στο Καμπί έγινε προ 5ετίας), είναι δε γεμάτη από μεγάλους σωρούς σμύριδας ταξινομημένους εμπειρικά κατά ποιότητες. (εικ. 11).

4.2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

4.2.1. Ανάλυση του υποδείγματος των πέντε δυνάμεων του Porter

Η μεθοδολογία της ανάλυσης των πέντε δυνάμεων του Porter χρησιμοποιείται για να αναλύσει και να αξιολογήσει πώς κάθε μια από τις κινητήριες δυνάμεις της αγοράς επηρεάζουν εταιρείες όπως τα Σμυριδορυχεία και στη συνέχεια, με βάση την αξιολόγηση που προκύπτει μπορούν να διατυπωθούν οι κατάλληλες επιχειρηματικές στρατηγικές για την εταιρεία. Οι πέντε αυτές δυνάμεις για τα Σμυριδορυχεία έχουν ως εξής:

Απειλή νέων εισροών

Σε όλους τους επιχειρηματικούς κλάδους βασικό πρόβλημα αποτελεί η απειλή νέων εισροών για κάθε εταιρεία ξεχωριστά. Σε μεγάλες εταιρείες η απειλή δεν είναι ιδιαίτερα έντονη ενώ σε μία εταιρεία όπως τα Σμυριδορυχεία ο ανταγωνισμός είναι αρκετά δυνατός και σχεδόν έχει καταφέρει να εξαλείψει την δυνατότητα αξιοποίησης της Ναξιακής Σμύριδας.

Η προώθηση τεχνητών αποξεστικών και λειαντικών αντικειμένων από τις Η.Π.Α. αποτελούν την κύρια απειλή για τα Σμυριδορυχεία. Διότι παρ' όλο που η Σμύριδα είναι πολύ καλής ποιότητας ορυκτό, από το οποίο θα μπορούσαν να παραχθούν αρκετά χρήσιμα εργαλεία, το κόστος εκμετάλλευσης είναι τόσο μεγάλο που δεν μπορεί να σταθεί εύκολα στην αγορά.

Ακόμη η Σμύριδα, εκτός της ιδιαίτερης σκληρότητας της λόγω της μεγάλης περιεκτικότητας της σε κρονούδιο, στη σύστασή της βρίσκουμε αιματίτη και μαγνητίτη τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή περισσότερων προϊόντων.

Έτσι ίσως να μειώνονταν κάπως ο ανταγωνισμός και να λάμβανε και πάλι την σημασία που της αρμόζει η Σμύριδα ώστε να μειώνονταν και η απειλή των τεχνητών προϊόντων.

Διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών

Την μεγαλύτερη συνιστώσα για την επιτυχία μιας εταιρείας αποτελούν οι αγοραστές διότι μπορεί να διαθέτουμε σαν εταιρεία ένα προϊόν αν όμως δεν προσελκύει των αγοραστή έχουμε αποτύχει σαν εταιρεία.

Την σμύριδα θα μπορούσαμε να την χαρακτηρίσουμε ως ένα πολύ καλής ποιότητας προϊόν λόγω της σύστασής της και της υψηλής περιεκτικότητας της σε κρονούδιο το οποίο της χαρίζει την μοναδική σκληρότητά της. Βάση αυτού θα μπορούσε να είναι η πρώτη επιλογή των αγοραστών και να μην στρέφονται σε χαμηλότερης ποιότητας σμύριδα αλλά ούτε και σε τεχνητά εργαλεία. Το κόστος εκμετάλλευσης της όμως την κατατάσει στην τελευταία επιλογή των αγοραστών από τους οποίους τελικά εξαρτάται και η αξιοποίησή της.

Απειλή υποκατάστατων προϊόντων ή υπηρεσιών

Τα υποκατάστατα είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει μία επιχείρηση διότι το καταναλωτικό κοινό εν καιρό κρίσης σαφώς θα επιλέξει κάποιο προϊόν χαμηλότερου κόστους και συνεπώς χαμηλότερης ποιότητας.

Στην περίπτωση των Σμυριδωρυχείων, λόγω της φυσικότητας της σμύριδας και των σκληρών συνθηκών κάτω από τις οποίες εξορύσσεται, αυξάνουν κατά πολύ την τιμή πώλησης της σε σχέση με την τιμή των διάφορων τεχνητών προϊόντων που υπάρχουν στην αγορά τα οποία μείωσαν κατά πολύ την ζήτησή της.

Ίσως αν υπήρχε ευελιξία στο κόστος παραγωγής και η τιμή της σμύριδας ήταν πιο ανταγωνιστική σε σχέση με τα τεχνητά προϊόντα να μπορούσε η εταιρεία να κρατήσει μακριά τους καταναλωτές από τα υποκατάστατα προϊόντα.

Διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών

Εξαιτίας του υπέρμετρου ανταγωνισμού που επικρατεί στην αγορά οι προμηθευτές έχουν την δυνατότητα να κυριαρχούν στην πώληση των προϊόντων τους στις

εκάστοτε εταιρείες. Δηλαδή η τιμή πώλησης των προϊόντων τους μπορεί να είναι αρκετά υψηλή αναλογιζόμενοι και την ποιότητα την οποία παρέχουν.

Στην περίπτωση των Σμυριδωρυχείων δεν υπάρχουν προμηθευτές διότι η σμύριδα αποτελεί φυσικό ορυκτό το οποίο εξάγεται και πωλείται από τις άλλες εταιρείες μετά από επεξεργασία παράγοντας διάφορα προϊόντα ή διατηρώντας την φυσικότητά της.

Αν αντιμετωπίσουμε τα Σμυριδωρυχεία ως προμηθευτή η διαπραγματευτική τους δύναμη δεν είναι ιδιαίτερα εφικτή γιατί ναι μεν διαθέτουν ένα φυσικό ορυκτό πολύ καλής ποιότητας οπότε θα μπορούσε να έχει και την ανάλογη τιμή πώλησης αλλά τα υποκατάστατα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά αντικαθιστούν σε αρκετά ικανοποιητικό βαθμό την Σμύριδα.

Ανταγωνισμός μεταξύ υφιστάμενων επιχειρήσεων

Ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων είναι και αυτός που τελικά καθορίζει τις τιμές πώλησης των προϊόντων. Το να υπάρχει ανταγωνισμός σαφώς και είναι ένα πλεονέκτημα για τους καταναλωτές διότι οι τιμές γίνονται πιο συμφέρουσες σε σύγκριση με τις τιμές μιας εταιρείας που θα ήταν μονοπώλιο. Κατά αυτόν τον τρόπο διατηρείται κάπως η ισορροπία στις τιμές στα περισσότερα προϊόντα.

Για τα Σμυριδωρυχεία ο ανταγωνισμός είναι αρκετά έντονο φαινόμενο καθώς πλέον την αγορά έχουν κατακλύσει οι Η.Π.Α. με τα τεχνητά εργαλεία. Δεύτερη στον ανταγωνισμό ακολουθεί η Τουρκία η οποία εμπορεύεται χαμηλότερης ποιότητας σμύριδα αλλά σε περισσότερο συμφέρουσες τιμές.

Η διαφορά μεταξύ των σμυριδωρυχείων και των παραπάνω υφιστάμενων επιχειρήσεων είναι ότι η Ναξιακή Σμύριδα είναι ένα φυσικό ορυκτό Α ποιότητας ενώ των Η.Π.Α. τα προϊόντα είναι τεχνητά και της Τουρκίας η σμύριδα είναι πολύ χαμηλότερης ποιότητας. Ακόμη τα Σμυριδωρυχεία είναι κρατική επιχείρηση οπότε δεν μπορεί να εκμεταλλευτεί επιπλέον σε αντίθεση με τις άλλες εταιρείες.

Η δημιουργία ίσως υποκατάστατων προϊόντων από τα Σμυριδωρυχεία να μπορούσε

να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα τους ως εταιρεία , αυτό όμως είναι ανέφικτο διότι η πρώτη ύλη της είναι μόνο φυσικό προϊόν.

Υπόδειγμα των 5 δυνάμεων Πηγή:

http://static.wixstatic.com/media/99d997_aeae6745986d47e0a837e5b606f22a35~mv2.png

4.2.2. ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Η ανάλυση SWOT στοχεύει στην παρουσίαση των δυνατών και αδύνατων σημείων μίας επιχείρησης (**S**trengths – **W**eaknesses), καθώς και των ευκαιριών και απειλών που ενδεχομένως αντιμετωπίζει μία επιχείρηση (**O**pportunities – **T**hreats). Η ανάλυση SWOT για τα Σμυριδωρυχεία Νάξου έχει ως εξής:

Δυνατά σημεία – Strengths

Στην πρώτη ενότητα της SWOT ανάλυσης, παρουσιάζονται τα δυνατά σημεία των Σμυριδωρυχείων Νάξου. Το βασικότερο από τα δυνατά σημεία της Ναξίας σμύριδας είναι η μεγάλη περιεκτικότητα της σε κορούνδιου η οποία της δίνει τον χαρακτηρισμό της σμύριδας με την καλύτερη ποιότητα. Δηλαδή ποιότητα Α. Διότι υπάρχουν αντίστοιχα σμυριδορυχεία και στην Τουρκία με την διαφορά όμως ότι η ποιότητα είναι κατώτερη της Ναξιακής.

Επίσης η Ναξία σμύριδα αποτελεί φυσικό πλούτο και όχι υποκατάστατο με τεχνικά μέσα φτιαγμένη. Η σύστασή της ενδέχεται να περιέχει κομμάτια διαμαντιού αυτός είναι και ένας από τους λόγους που παλαιότερα οι πιο ευκατάστατες κυρίες την χρησιμοποιούσαν ως κόσμημα.

Ακόμη ένα δυνατο σημείο της πέρα της ποιότητας της είναι η ποσότητα σμύριδας που υπάρχει στα βουνά των σμυριδοχωρείων η οποία θα μπορούσε να εξαχθεί με το μικρότερο δυνατό κόστος.

Αδυναμίες - Weaknesses

Τα δυνατά σημεία της σμύριδας μπορεί να είναι υψίστης σημασίας δυστυχώς όμως τα αδύνατα υπερτερούν κι αυτό επιφέρει την μη αξιοποίηση αυτού του φυσικού πλούτου. Στα αδύνατα σημεία συγκαταλέγονται τα εξής:

Κακή διαχείριση και αξιοποίηση της σμύριδας από το κράτος το οποίο την εκμεταλλεύεται. Έλλειψη προώθησης του προϊόντος στο εξωτερικό που οι αγορές είναι μεγαλύτερες. Κακές συνθήκες εργασίας για τους σμυριδεργάτες πράγμα που επιβραδύνει την εξόρυξή της. Κακή οικονομική διχείρηση από την πλευρά του κράτους το οποίο θα έπρεπε να εξάγει μεγαλύτερες ποσότητες σε μεγαλύτερη τιμή και να δίνει το κίνητρο στους σμυριδεργάτες με μεγαλύτερο μισθό ίσως.

Ευκαιρίες – Opportunities

Σημαντική ευκαιρία για τα σμυριδορυχεία θα αποτελούσε η πρόταση του ΕΜΠ μετά από τόσες έρευνες και μελέτες για κατασκευή βιομηχανικού μουσείου ιστορικής σημασίας το οποίο θα αποτελούσε πόλο έλξης για τους τουρίστες που θα το

επισκέπτονταν κάθε μέρα για να διαπιστώσουν το σημαντικό βιομηχανικό έργο του εναέριου σιδηροδρόμου που παρά την εποχή που δημιουργήθηκε ήταν πολύ πρωτοποριακό και αποδύκνειε την πρόοδο της βιομηχανίας.

Επίσης θα μπορούσε το κράτος να προωθήσει ξανά στην αγορά την σμύριδα διαφημίζοντας την ώστε να αντικατασταθούν τα τεχνικά αποξεστικά και λειαντικά αντικείμενα από την φυσική σμύριδα.

Η διάθεση της σμύριδας προϋποθέτει έρευνα της αγοράς α) στα κέντρα καταναλώσεως, β) στην προσφορά και στην ζήτηση. Είναι αλήθεια οτι τα τεχνητά αποξεστικά και σε μικρό βαθμό η μικρασιατική σμύριδα περιόρισαν τη διάθεση της Ναξιακής. Αλλά ο περιορισμός αυτός μπορεί να αντιμετωπισθεί με τη μείωση του κόστους εκμεταλλεύσεως, τη διεύρυνση των εφαρμογών και την παραγωγή νέων προϊόντων.

Η σμύριδα διατίθεται σήμερα στην αγορά (εξωτερικού και εσωτερικού) «όπως εξορύσσεται» ταξινομημένη σε κοκκομετρικές ομάδες. Η ποσότητα αυτή, η οποία μπορεί να αυξηθεί μόνο με ανταγωνιστική τιμή πωλήσεως, εξασφαλίζεται από μία ετήσια παραγωγή των σμυριδωρυχείων της Νάξου, της τάξεως των 6.000-10.000 τόνων. (Περιοδικό «ΑΠΟΨΗ»,2014)

Αξιολόγηση αύξηση της διαθέσεως μπορεί να γίνει με την βιομηχανική παραγωγή:

1. Συμπυκνώματος κορουνδίου με περιεκτικότητα σε Al_2O_3 (οξειδίο του αργιλίου) 92-96%, σε λεπτομερή τεμάχια από εμλπουτισμό.

2. Ηλεκτροκορουνδίου με περιεκτικότητα σε Al_2O_3 96-98%. Επίσης με τη χρήση της κακής ποιότητας σμύριδας για : α) την επικάλυψη πλακών πεζοδρομίων, β) την οδόστρωση τμημάτων οδών που παρουσιάζουν ολισθηρότητα και γ) για την τσιμεντοβιομηχανία.

Ακόμη οι απαιτούμενες κάθε χρόνο ποσότητες σμύριδας θα μπορούσαν να φτάσουν σε υψηλότερα επίπεδα απ' οτι σήμερα, με την προϋπόθεση, βέβαια, ότι θα μειωθεί το κόστος εκμεταλλεύσεως σε ανταγωνιστικά επίπεδα, καθώς επίσης, και ότι θα δημιουργηθούν συνθήκες για την παραγωγή διαφόρων νέων προϊόντων. Τα ποσά αυτά κατανέμονται στις εξής χρήσεις:

1. Διάθεση σμύριδας όπως «εξορύσσεται» 10-12.000 τον.

2. Διάθεση κοκκομετρημένης σμύριδας 5-6.000 τον.
3. Σμύριδα για την παραγωγή συμπυκνώματος 10-15.000 τον.
4. Σμύριδα για την παραγωγή ηλεκτροκορουνδίου 10-20.000 τον.
5. Σμύριδα για την κατασκευή πλακών και ταπήτων 10-20.000 τον.
6. Σμύριδα για την τζιμεντοβιομηχανία 15-20.000 τον.

Σύνολο 60-93.000 τον.

Οι ευκαιρίες για τα σμυριδοφυρχεία δεν είναι ιδιαίτερα πολλές όμως αν κι αυτές οι λιγοστές γίνοντουσαν πράξη τα σμυριδοφυρχεία θα αποκτούσαν την σημασία που τους αρμόζει. (Ελληνικός ορυκτός πλούτος, 1979)

Απειλές – Threats

Βασική απειλή για τα σμυριδοφυρχεία είναι η οικονομική κρίση που επικρατεί γύρω μας διότι δυσκολεύει την όποια προοπτική ανάπτυξης θα μπορούσε να υπάρξει.

Επίσης βασική απειλή στην σμύριδα είναι ο ανταγωνισμός της τουρκίας στην εξόρυξη σμύριδας καθώς και των Η.Π.Α. οι οποίες έχουν δημιουργήσει τεχνητά υλικά τα οποία έχουν αντικαταστήσει κατά μεγάλο ποσοστό την φυσική σμύριδα με αποτέλεσμα να έχει μειωθεί και η αγοραστική της δύναμη κατά πολύ.

Ανάλυση SWOT Πηγή: <https://www.businessmentor.gr/wp-content/uploads/2016/06/swot.jpg>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πραγματοποιώντας την στρατηγική ανάλυση των Σμυριδωρυχείων Νάξου έχοντας ως βασικά εργαλεία την ανάλυση SWOT και το υπόδειγμα των πέντε δυνάμεων του Porter κατανοήσαμε ότι η εταιρεία είναι σημαντικό να καθορίσει καινούριους στόχους προς επίτευξη ώστε να μπορέσει να αναπτύξει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά που δραστηριοποιείται ούτως ώστε να αποκτήσει η Ναξία σμύριδα ως φυσικός ορυκτός πλούτος την αξία που της αναλογεί.

Χρησιμοποιώντας την ανάλυση των 5 δυνάμεων του Porter διαπιστώνουμε ότι η εταιρεία πρέπει να αναπτύξει άμεσα επιχειρηματική στρατηγική για να μπορέσει να διατηρηθεί στην αγορά. Θα πρέπει να ερευνήσει διεξοδικά κάθε πιθανή αξιοποίηση της σμύριδας ώστε να δημιουργήσει νέα καινοτόμα προϊόντα τα οποία θα εκλύουν την αγορά που δραστηριοποιείται. Διότι όπως αναφέρθηκε και παραπάνω μία επιχείρηση θα χαρακτηριστεί ως επιτυχημένη όταν τα προϊόντα της θα καταφέρουν να είναι στην πρώτη θέση προτίμησης των αγοραστών διότι μία επιχείρηση εξαρτάται κατά κάποιον τρόπο από τους αγοραστές της. Στόχο της θα πρέπει να αποτελεί η άμεση δράση της για να μειώσει κάπως τον ανταγωνισμό των υποκατάστατων προϊόντων των Η.Π.Α. που έχουν κατακλήσει την αγορά.

Επίσης με την ανάλυση SWOT δημιουργήσαμε ένα πλάνο με τις δυνατότητες και της αδυναμίες της εταιρείας καθώς και τις ευκαιρίες και απειλές από τις οποίες καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι ναι μεν αν συνεχίσει να διατηρεί την ίδια πολιτική δύσκολα θα μπορέσει να συνεχίσει να διατηρείται στην αγορά όμως αν εκμεταλλευτεί σωστά κάθε προνόμιο που διαθέτει με την εξόρυξη ενός τόσο σημαντικού ορυκτού θα ανέλθει σύντομα η οικονομία της. Δίνοντας βάση στην Β ποιότητας σμύριδα την οποία θα μπορούσαν να εξάγουν για α) την επικάλυψη πλακών πεζοδρομίων, β) την οδόστρωση τμημάτων οδών που παρουσιάζουν ολισθηρότητα και γ) για την τσιμεντοβιομηχανία.

Τέλος σημαντική ανάπτυξη στα Σμυριδωρυχεία θα έδινε η πρόταση του Ε.Μ.Π. η οποία αναφέρεται στην δημιουργία μουσείου για την ανάδειξη του τόπου και της

πρωτοπωριακής βιομηχανίας που διέθεται για την τότε εποχή η οποία θα ήταν άλλη μία καλή πηγή εσόδων για τα Σμυριδωρυχεία αλλά και για τα σμυριδωχώρα που κάποτε ζούσαν από την εξόρυξη της σμύριδας. Ας μεριμνήσει το κράτος ώστε να διατηρηθεί η εταιρεία που κάποτε αποτελούσε βασική πηγή εσόδων για την εθνική μας οικονομία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) A management e-zine by Alexander consulting.
www.bluewavemag.com/blueaert031.htm
- 2) Fleisher, C. Bensoussan, E. (2003) “Strategic and Competitive Analysis: Methods and Techniques for Analyzing Business Competition”, Prentice Hall.
- 3) Porter, M. (1979) “How Competitive Forces Shape Strategy”, Harvard Business Review, διαθέσιμο στην:
<http://faculty.bcitbusiness.ca/KevinW/4800/porter79.pdf>
- 4) Ανάλυση SWOT Κέντρο Εθελοντών Μάνατζερ Ελλάδος
- 5) Ειδική Χωροταξική Μελέτη της Νήσου Νάξου Νομού Κυκλάδων, Γ’ Φάση, Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, Σεπτέμβριος 1993
- 6) Ελευθεροτυπία 10 Σεπτεμβρίου 2009 «βοήθημα ΟΑΕΔ»
- 7) «Ίδρυση και σκοπός σωματείου» Σύνδεσμος Εργατικού Προσωπικού (Αποφ. Πρωτοδ. Σύρου 38/1949)
- 8) Κανελλόπουλος, Χ. (1990) «Management, Αποτελεσματική Διοίκηση», International Publishing, Αθήνα
- 9) Κωστάκης, Θ. (2003): Η Ναξιακή Σμύριδα και η εκμετάλλευσή της, σύντομη ιστορική αναδρομή. Ανακοίνωση στο 3/10/03 συνέδριο Μήλου. «Ιστορικά Μεταλλεία στο Αιγαίο»
- 10) Μ.Ν.Ζευγολής υφηγητής Ε.Μ. Πολυτεχνείου «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΥΚΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ»
- 11) Ο ελληνικός ορυκτός πλούτος. (Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων – Δεκέμβριος 1979)
- 12) Παπαδάκης, Β. «Στρατηγική των Επιχειρήσεων», Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα
- 13) Περιοδικό Άποψη «Σμύριδα» Ελένη Παπαϊωάννου – Παρτσινεβέλου Πολιτικός Μηχανικός Τ.Ε. (Οκτώβριος 2014)
- 14) Προσωπικό αρχείο Μανώλη Μανωλά